

Notariaat magazine

maandlijks informatie- en opinieblad
voor en over het notariaat

Special Nieuwe Wna

editie 11 | november 2012 | jaargang 12

Hoe ziet de
persoonstoets
eruit?

12

Staatssecretaris
Teeven:
'De wet is nu wel af'

20

Stille
bewindvoerder
is onbetaalbaar

25

FUNDAMEN TELE
MENSELIJKE RECHTEN
EN VRIJHEIDEN
DE RECHTS ZEKERHEID
EN DE
DEUGDELIJK HEID
VAN BESTUUR.

Wet-Hammerstein

De hoogtepunten

KNB

Koninklijke Notariële
Beroepsorganisatie

Sdu UITGEVERS

Bepaalt het lot uw bedrijfsvorm?

Als ondernemer bent u altijd druk. Dus schiet de vraag of uw bedrijfsvorm nog bij u past er weleens bij in. Gelukkig kan de notaris u daar prima mee helpen. Hij is onafhankelijk en betreft zowel uw privé-situatie als de veranderende wettelijke en fiscale regels bij zijn advies over uw rechtszekerheid. De online test geeft in drie minuten een compleet beeld. Doe 'm vandaag nog! Want zeg nu zelf: de keuze van uw bedrijfsvorm is toch veel te belangrijk om aan het toeval over te laten?

Doe vandaag
nog de test op
[www.mijn
bedrijfsvorm.nl](http://www.mijnbedrijfsvorm.nl)

Je regelt het bij de notaris

Vind snel alle informatie die u nodig heeft met de

^

Kluwer Navigator Collecties Notariaat

V

U stelt de hoogste eisen aan de kwaliteit en de reikwijdte van de informatie die u nodig heeft. In de nieuwe Kluwer Navigator Collecties voor het Notariaat vindt u wat u zoekt. Collecties zijn online totaalpakketten en bevatten zeer uitgebreide informatie per rechtsgebied. Altijd direct beschikbaar via de nieuwe en gebruiksvriendelijke portal: de Kluwer Navigator!

De Collecties Notariaat zijn speciaal ontwikkeld voor gebruik op een notariskantoor en bevatten relevante delen uit de Asser-serie, de Groene Serie en Tekst & Commentaar plus natuurlijk de Nederlandse wetgeving met uitgebreide toelichting (Lexplicatie). Verder is relevante informatie uit de NJ en uit Modellen voor de Rechtspraak opgenomen. Ook zijn tijdschriften, handboeken en nog vele andere bronnen toegevoegd.

Welke Kluwer Navigator Collecties Notariaat zijn er?

Notariaat Basis • Notariaat Personen-, familie- en erfrecht Compleet (inclusief basis) • Notariaat Onder nemingsrecht Compleet (inclusief basis) • Notariaat Vastgoedrecht Compleet (inclusief basis).

Meer informatie of een gratis proefabonnement?

Ga naar kluwernavigator.nl/collecties

 Kluwer NAVIGATOR
Sneller tot essentie.

'Ik heb nooit gedacht dat ik mijn eigen plan zou gaan uitvoeren'

8 Van advies naar wet

De nieuwe Wet op het notarisambt gaat op 1 januari 2013 in. Het notariaat heeft er lang op moeten wachten. De aanbevelingen werden namelijk al in 2005 gedaan door de commissie onder leiding van Fred Hammerstein. Nu, ruim zeven jaar later, wordt het advies van toen eindelijk verwerkt in de wet van nu.

12 Persoonstoets voor benoeming

Valt integriteit te meten? In de persoonstoets die per 1 januari verplicht is, worden de risico's die aan de persoonlijkheid van de notaris kleven in kaart gebracht. 'Dat je je secretaresse niet in haar billen mag knijpen, weet iedereen.'

Beroeps- en praktijkuitoefening

- 37 Column Ruud van Gerven
- 37 Benoeming leden kamers van het notariaat in gang
- 38 Declaratiegeschillen naar geschillencommissie
- 38 KNB Cursusagenda
- 38 Besluit op het notarisambt gepubliceerd in *Staatsblad*
- 39 Conceptverordening dienstweigeren naar ledenraad
- 39 Close up: Lineke Minkjan

Verder in dit nummer

- 6 Nieuws
- 14 De veranderingen in het toezicht en tuchtrecht
- 17 De nieuwe gerechtelijke kaart
- 19 Van die dingen
- 22 Verslag wetenschappelijk congres KNB
- 29 Leden over de nieuwe Wna
- 30 Experts over de informatieplicht derdengelden
- 32 En verder: Victoria Ogier-Heitman
- 34 Opinie
- 35 Specialisten
- 40 Tuchtrecht
- 42 Personalia
- 42 Kanocolumn

'Als je alles bij de notaris weghaalt, is er op een zeker moment geen bestaansrecht meer'

20 Fred Teeven: 'De wet is wel af nu'

Wat vindt de demissionair staatssecretaris van Veiligheid en Justitie Fred Teeven (VVD) van de wijzigingen in de Wet op het notarisambt? *Notariaat Magazine* vroeg het hem.

25 Stille bewindvoerder is onbetaalbaar

Feitelijk bestaat de stille bewindvoerder al in verschillende gedaanten. Maar de bevoegdheid om bindende aanwijzingen te geven, is nieuw. Het is alleen de vraag welke notaris een bewindvoerder kan betalen.

OP DE COVER

Fred Hammerstein, voorzitter van het Bureau Financieel Toezicht en grondlegger van de wijzigingen in de Wet op het notarisambt die per 1 januari in werking treden, vertelt op pagina 8 over de totstandkoming van die wijzigingen.

Notariaat Magazine
editie 11, november 2012

COLOFON

Notariaat Magazine is een uitgave van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) en publiceert nieuws en achtergronden over onderwerpen die het notariaat raken. Bij de KNB zijn ruim 1.400 notarissen en 1.850 kandidaat-notarissen aangesloten. Het blad wordt in een oplage van ruim 5.000 exemplaren verspreid onder KNB-leden en externe relaties. *Notariaat Magazine* verschijnt eenmaal per maand, met uitzondering van de maand augustus. De redactie van *Notariaat Magazine* is onafhankelijk en werkt op basis van een redactiestatuut. De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden brieven en opinies in te korten.

Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB)
Spui 184
Postbus 16020
2500 BA 's-Gravenhage
telefoon: 070 3307111
fax: 070 3621749

Redactie: Mechtelt Lindenhovius (hoofdredacteur), Jessica Hendriks (redacteur), Clemens van Gessel (correctie),
Telefoon 070 3307170, **e-mail** nm@knb.nl

Aan dit nummer werkten mee:
Lex van Almelo, Wilma van Hoefflaken,
Roel Ottow, Tatiana Scheltema,
Arnoud Veilbrief

Redactieraad: Kees Louwerens, Maarten Meijer (voorzitter), Hens Meengs, Ariën Nielsen, Nora van Oostrom-Streep, Mariska Verkooijen en Teska van Vuren

Foto's: Truus van Gog
Omslag: Truus van Gog

Vormgeving:
Okapi. Corporate Identity Atelier

Uitgever: Sdu Uitgevers,
Peter Frissen
Prinses Beatrixlaan 116
2595 AL 's-Gravenhage
Postbus 20025
2500 EA 's-Gravenhage
telefoon: 070 3789571

Druk: DeltaHage
grafische dienstverlening, Den Haag

Abonnementen: De abonnementsprijs bedraagt 102,50 euro per jaar (excl. btw en incl. administratie- en verzendkosten), prijswijzigingen voorbehouden

Abonnementenadministratie:
Sdu Klantenservice
Postbus 20014, 2500 EA 's-Gravenhage
telefoon: 070 3789880, fax: 070 3789783

Vanwege de aard van de uitgave, gaat Sdu uit van een zakelijke overeenkomst; deze overeenkomst valt onder het algemene verbintenissenrecht.

Advertentie-acquisitie: Sales & Services, Gerrit Kulsdom Postbus 2317, 1620 EH Hoom
telefoon: 0229 21211, fax: 0229 270404
e-mail: administratie@salesandservices.nl

ISSN: 1568-4121

© KNB/Sdu Uitgevers
Alle rechten voorbehouden. Behoudens de door de Auteurswet gestelde uitzonderingen, mag niets uit deze uitgave worden vervaardigd (waaronder begrepen het opslaan in een geautomatiseerd gegevensbestand) of openbaar gemaakt, op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever of de KNB. De bij toepassing van art. 16B en 17 Auteurswet wettelijk verschuldigde vergoedingen wegens fotokopieën, dienen te worden voldaan aan de Stichting Reprorecht, Postbus 882, 1180 AW te Amstelveen. Hoewel aan de totstandkoming van deze uitgave de uiterste zorg is besteed, aanvaarden de auteur(s), redacteur(en) en uitgever geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten of onvolkomenheden.

Erfenisvakdag in het teken van positie minderjarige

Op 19 november wordt op Landgoed Zonne-straat in Hilversum gesproken over de positie van de minderjarige in het erfrecht. Stichting Nalatenschapsmediation en Maklu-Uitgevers organiseren daar de Erfenisvakdag: een studiemiddag die volledig in het teken staat van erfrecht. Er wordt onder andere gesproken over de eisen die *Belehrungs*- en zorgplichten stellen. En hoe staat het met de aansprakelijkheid bij niet-effectieve naleving van de voorschriften? Ook conflicterende belangen tussen de wettelijke vertegenwoordiger en het kind worden besproken. Notarissen krijgen 3 PE-punten voor deelname.

Minder verkochte woningen geregistreerd in september

Het Kadaster heeft in september 7.143 verkochte woningen geregistreerd. Dit is een daling van 30,8 procent ten opzichte van september vorig jaar. Toen werden er 10.327 woningen verkocht. Vergeleken met augustus 2012 is er sprake van een daling van bijna 15 procent. Het Kadaster registreerde toen 8.384 verkochte woningen.

Het aantal executieveilingen dat wordt gehouden, is in september met ruim 30 procent gestegen ten opzichte van dezelfde maand vorig jaar. Dit jaar vonden er 91 executieveilingen plaats. Vorig jaar waren dat er 66.

Ledenraad unaniem akkoord gegaan met visiestuk

Woensdag 31 oktober was in Utrecht de extra ledenraad van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) over het rapport van adviesbureau Berenschot en het visiestuk van het bestuur 'Met recht vooruit'. De ledenraad is unaniem akkoord gegaan met het visiestuk. Ook de aanbevelingen uit het rapport-Berenschot werden grotendeels overgenomen.

Voorafgaand aan de ledenraad konden de leden hun mening geven over beide documenten via regiobijeenkomsten en een enquête.

ACTIEVERE LOBBY EN PR

De leden hebben onder andere aangegeven dat de KNB zich duidelijker moet presenteren en manifesteren in de media, richting consument, besluitvormers, politici en ambtenaren door een actievere lobby en PR.

DEMOCRATISCH GEHALTE

Het democratisch gehalte van de orde is nog een punt van discussie. Het bestuur gaat onderzoeken hoe dit vergroot kan worden.

Franse notariscongres in teken van 'La Transmission'

In Montpellier werd eind september het 108e Franse notariscongres gehouden. Er waren 3.900 deelnemers. Het thema van dit jaar was *La Transmission*, de overdracht in al zijn gedaanten en facetten.

De meeste aandacht ging uit naar Christiane Taubira, de uit Frans-Guyana afkomstige minister van Justitie. Zij stal alle harten met uitspraken als 'De Europese Unie mag het notariaat niet verzwakken' en 'Het is geweldig dat het notariaat voor 30 procent uit vrouwen bestaat, maar zij moeten met dit percentage nu ook doordringen in de leidinggevende organen', waarbij zij haar lange betoog geheel voor de vuist weg uitsprak.

INNOVATIES

Naast vele voorstellen tot wetswijzigingen die werden aangenomen, concentreerde de discussie zich vooral op de innovaties die zich in het erfrecht hebben aangediend, zoals de contractuele mogelijkheden om een erfenis reeds tijdens het leven te verdelen. Daarvoor bestond al de zeer nuttige *donation-partage*, de overeenkomst tussen de erfflater en zijn

erfgenamen die bij de ondertekening tot de heffing van schenkingsrecht leidt en die wordt uitgevoerd na het overlijden. Deze mogelijkheid zal nu uitgebreid worden tot aangetrouwde familieleden en neven en nichten en er werden ook andere vormen aan toegevoegd. Voorts zullen de formaliteiten van het notariële testament – een uitzondering in Frankrijk, de meeste testamenten zijn holografisch – worden versoepeld, en zal een erfflater een solidariteitsfonds voor hulpbehoevende familieleden kunnen oprichten waarover geen successierecht zal worden geheven.

Ton Steinz, advocaat te Laren, was aanwezig op het congres. In het volgende nummer van *Notariaat Magazine* zal hij uitgebreider ingaan op hetgeen daar besproken is.

4,4 procent minder dan in dezelfde periode vorig jaar

Minder Nederlanders starten eigen bedrijf

Steeds minder mensen beginnen een eigen onderneming. In de eerste drie kwartalen van dit jaar zijn 104.600 bedrijven bijgeschreven in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel. Dit is 4,4 procent minder dan in dezelfde periode vorig jaar.

Van de starters is 61 procent man en 39 procent vrouw. Vrouwen starten meestal een bedrijf in de sectoren schoonheidsverzorging, organisatie & advies en thuiszorg. Mannen zetten voornamelijk ondernemingen op in de (utiliteits) bouw, organisatie & advies en software. Zo'n 62 procent van de gestarte bedrijven is na vier jaar nog steeds actief. Bij zzp'ers ligt dit percentage lager: na vier jaar is slechts 30 procent nog actief als ondernemer.

‘Toezicht in de geest van de presidenten’

Met de invoering van de nieuwe Wet op het notarisambt en de wijziging van de gerechtelijke kaart gaat er per 1 januari bij de rechtbanken heel wat veranderen.

Wim van Veen, oud-rechtbankpresident van Rotterdam en voorzitter van de Commissie notariaat, is de afgelopen jaren betrokken geweest bij de veranderingen. Zijn oordeel: ‘We zijn er klaar voor.’

Wat gaat er allemaal veranderen per 1 januari?
‘In plaats van negentien kamers van toezicht hebben we straks vier kamers voor het notariaat. In principe komt er dus veel meer werk onze kant op. Ik zou bijna zeggen: gelukkig dat ook de nieuwe Wet op het notarisambt in werking gaat, want daardoor hebben de kamers minder taken.’

Is het weghalen van het toezicht bij de kamers een goede ontwikkeling?

‘Ik ben het eens met de wetswijziging, maar de verworvenheden van het toezicht bij de kamers moet niet zomaar over de schutting worden gegooid. Het gezag van rechtbankpresidenten valt nu weg. Mijns inziens heeft het BFT straks een harde kant nodig voor het financieel toezicht en een zachte kant voor toezicht op integriteit. Ik ben benieuwd hoe die organisatie daarmee omgaat en hoe zij toezicht gaat houden in de geest van de presidenten.’

Wat merken notarissen hiervan?

‘Zij krijgen te maken met een meer zakelijke aanpak. Bij de kamers van toezicht kwamen nog weleens notarissen die hun gedachtegang wilden toetsen bij iemand en daar informeel over wilden praten met iemand van de kamer. De vraag is of dit straks ook kan bij het BFT. Vast wel. Maar vertrouwen moet groeien. Daarnaast moeten sommige notarissen straks verder rijden om een kamer te bezoeken. Vooral de regio Oost-Nederland wordt groot. Dit behelst voorlopig nog het gebied van Friesland tot Arnhem.’

Blijft u zelf nog betrokken bij de veranderingen?

‘In principe niet. Ik ben na negen jaar in de commissie te hebben gezeten per 1 oktober met pensioen gegaan. Ik houd natuurlijk wel een beetje contact met mijn oud-collega’s. Als je zo lang met iets bezig bent geweest, zet je het niet zomaar uit je hoofd.’

Bezwaarschriften aanslagen erf- en schenkbelasting als massaal bezwaar aangewezen

Staatssecretaris Frans Weekers van Financiën heeft eind oktober een brief en een besluit aan de Tweede Kamer gestuurd waarin hij bepaalde bezwaarschriften tegen aanslagen erf- en schenkbelasting als massaal bezwaar aanwijst. Deze regeling houdt in dat de daarvoor in aanmerking komende bezwaren worden aangehouden in afwachting van de uitkomst van een beperkt aantal gerechtelijke procedures.

Het besluit is een reactie op de uitspraak van Rechtbank Breda van 13 juli 2012. Daarin oordeelde de rechtbank dat de Successiewet 1956 onaanvaardbaar discriminerend is. Volgens de rechtbank moeten verkrijgers van niet-ondernemingsvermogen dezelfde gunstige fiscale behandeling krijgen als verkrijgers van ondernemingsvermogen. De problematiek waarover de rechtbank oordeelt,

kan gevolgen hebben voor elke aanslag erf- en schenkbelasting die nog niet onherroepelijk vaststaat. De Belastingdienst verwacht als gevolg van de uitspraak op jaarbasis dan ook ongeveer 30.000 bezwaren erfbelasting en mogelijk meer dan 20.000 bezwaren schenkbelasting te krijgen.

IN OVERLEG MET DE KNB

De regeling van artikel 25a AWR houdt in dat de daarvoor in aanmerking komende bezwaren worden aangehouden in afwachting van de uitkomst van een beperkt aantal gerechtelijke procedures. Om de procedures te kunnen voeren, heeft de staatssecretaris zes bezwaarschriften in het besluit van de aanwijzing geselecteerd in overleg met de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs, de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie en de Vereniging van Estate Planners in het Notariaat.

Ondertussen op Twitter

#Socialmedia

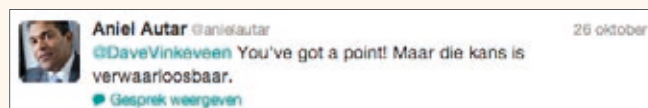

Roderik de Wilde
@DWRnotarissen
(notaris)

Aniel Autar
@anielautar
(notaris Rotterdam)

Dave Volmer
@DaveVinkeveen
(kandidaat-notaris Vinkeveen)

Marijn Bremmer
@MarijnBremmer (junior
belastingadviseur Veenendaal)

Barbara Rijskamp
@BarbaraRijskamp
(belastingadviseur)

Fred Hammerstein

De nieuwe Wna

Van advies naar wet

Het toezicht wordt anders, er kan een stille bewindvoerder worden aangewezen en het is mogelijk om de titel 'toegevoegd notaris' te krijgen. Dit zijn een paar hoogtepunten van de nieuwe Wet op het notarisambt die op 1 januari 2013 ingaat. Het notariaat heeft er lang op moeten wachten. De aanbevelingen werden namelijk al in 2005 gedaan door de commissie onder leiding van Fred Hammerstein. Nu, ruim zeven jaar later, wordt het advies van toen eindelijk verwerkt in de wet van nu.

TEKST Jessica Hendriks | FOTO'S Truus van Gog

Zeven jaar is een lange tijd', zegt Fred Hammerstein, raadsheer in buitengewone dienst bij de Hoge Raad der Nederlanden en voorzitter van het Bureau Financieel Toezicht (BFT), als hij eraan terugdenkt. 'In die zeven jaar is er wel het een en ander veranderd in het notariaat, maar de aanbevelingen van toen zijn nog steeds nodig en de meeste worden nu eindelijk doorgevoerd.' Zo komt er per 1 januari een geschillencommissie die zaken tussen notarissen en consumenten behandelt, is het mogelijk notaris te worden zonder ondernemer te zijn en kan er een stille bewindvoerder worden aangewezen die een notariskantoor onder de loep neemt. Daarnaast komt er een register voor het notariaat, een Commissie toegang notariaat en veranderen de kwaliteitstoetsen van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB). De grootste verandering betreft het stelsel van toezicht en tucht.

LANGETERMIJNDENKEN

Terug naar het begin. Het begon allemaal in 1999 met de wens van de wetgever om de concurrentie binnen het notariaat te willen bevorderen. Hiervoor werden drie maatregelen in de Wet op het notarisambt (Wna)

ingesteld, zoals het vrijgeven van de tarieven, liberalisering van het benoemings- en vestigingsbeleid en de afschaffing van het verbod op het verrichten van ambts-handelingen buiten het arrondissement van vestiging. Het doel: meer marktwerking, vrijere vestigingsmogelijkheden, aanvaardbare prijzen en de verbetering van kwaliteit, toegankelijkheid en dienstverlening. Een speciale commissie onder leiding van Hammerstein onderzocht in 2004 en 2005 die veranderingen. Hammerstein: 'We hebben veel aandacht besteed aan de analyse van de wezenskenmerken van het notariaat. Waarom is het notariaat belangrijk? Wat zijn de kernwaarden? En waar willen we naartoe? Er is niet gewerkt vanuit de noodzaak van een wetswijziging op zichzelf, maar vanuit de vraag: wat voor notariaat hebben we in Nederland nodig en wat is goed voor het vak? Kortom, we hebben aan langetermijndenken gedaan. En dat is veel breder dan alleen wetstechnisch kijken.'

VASTE TARIEVEN

De commissie kwam in 2005 unaniem met een aantal conclusies en aanbevelingen: notarissen zijn efficiënter gaan werken, hebben meer oog gekregen voor innovatie en de klantvriendelijkheid is toegenomen. Maar de informerende rol dreigde door de toenmalige wijziging van de Wna in de knel te komen. Vooral binnen de beroepsgroep

‘Je kunt als notaris niet zeggen: ik doe het voor een lage prijs, dus ook minder integer’

zelf waren er zorgen over de handhaving van de integriteit en de kwaliteit van de dienstverlening. Die leken te komen uit de hoge eisen die aan het ambt werden gesteld. Verder leidde liberalisering van de tarieven tot meer concurrentie tussen notarissen waardoor op veel plaatsen de onderlinge verhoudingen onder druk waren komen te staan. Volgens de commissie had het loslaten van de vaste tarieven de notaris in de onroerendgoedpraktijk kwetsbaarder gemaakt. Toch vond de commissie niet dat er weer vaste tarieven moesten komen. Door de marktwerking waren dienstverlening, toegankelijkheid, innovatie en prijsdifferentiatie verbeterd. ‘We zitten nu in de ergste economische crisis die ik ooit heb meegemaakt. Vaste tarieven zouden nu niet meer werk opleveren’, stelt Hammerstein. Toch wordt er vandaag de dag nog steeds over gesproken en door sommige vakgenoten nog steeds gehoopt op herinvoering van

vaste tarieven. Hammerstein snapt dit: ‘Het loslaten van de tarieven is te snel gegaan. Notarissen waren er niet op voorbereid en het heeft daardoor veel onzekerheid gebracht. Het heeft echter wel tot gevolg gehad dat notarissen veel meer als ondernemers zijn gaan denken. Maar het heeft ook tot concurrentie geleid.’ Hij vervolgt: ‘Notarissen moeten elkaar niet op prijs beconcurreren. De integriteit van de notaris mag niet afhangen van de prijs. Je kunt als notaris niet zeggen: ik doe het voor een lage prijs, dus ook minder integer.’

Robert Salomons

BETERE ROL

Robert Salomons, in 2005 voorzitter van de KNB, was destijds blij met het rapport van de commissie. Volgens hem stond een groot deel van de beroepsgroep achter het advies. ‘De uitkomsten van het onderzoek hadden duidelijk een positieve invloed op de sfeer in het notariaat. Het gaf een hernieuwd elan aan de beroepsgroep. Men zag wel in dat praten over tarieven een onhaalbare zaak was én door de uitkomsten van dit onderzoek leek het weer de goede kant op te gaan.’ Het positieve gevoel kwam vooral doordat de commissie met een belangrijke aanbeveling kwam. Geen vaste tarieven meer, maar wel de mogelijkheid om als notaris eerder in het koopproces van onroerend goed betrokken te raken. Dit volgens het zogenoemde Amsterdamse model.

De gedachte was om de notaris al in de obligatoire fase, dus voordat de koopovereenkomst tot stand komt, bij een zaak te betrekken. De rol voor de notaris zou dan veel duidelijker en zichtbaarder worden en hij wordt minder afhankelijk van aanbieders. De makelaar heeft nu die leidende rol en dat zou, volgens Hammerstein, de notaris moeten zijn. Ondanks dat de wetgever bijna alle aanbevelingen van de commissie heeft overgenomen, is dit voorstel gesneuveld. Tot groot ongenoegen van Hammerstein. ‘Eigenlijk was dit voorstel van de commissie een voorwaarde voor het niet terugbrengen van die vaste tarieven. Ons standpunt was: je moet die tarieven zo laten, maar dan wel de notaris een betere rol geven. Ik ben daar nog steeds van overtuigd, maar helaas.’ Terwijl het voorstel ooit wel een Kamermeerderheid heeft gehad. ‘Nog voor 2005 stond de Kamer al achter dit plan, maar naarmate de jaren vorderden en er andere onderzoeken kwamen, is toch besloten het niet over te nemen.’ Ook Salomons is kritisch ten opzichte van de wetgever op dit punt: ‘De KNB heeft toen geroepen dat er niet selectief moet worden gewinkeld in de aanbevelingen van de commissie. En dat is dus wel gebeurd. Een zware teleurstelling.’

TOEZICHT EN TUCHT

De meeste punten uit het rapport van 2005 worden nu doorgevoerd. De commissie wilde destijds een strengere toetsing bij de toelating tot het ambt, dit via een onafhankelijke commissie. Ook riep ze op tot een versterking van het toezicht, verbetering van de onderzoeksmogelijkheden door het BFT, concentratie van het tuchtrecht, kwaliteitsnormen en voering van audits. Deze aanbevelingen zijn in de nieuwe wet anno 2013 meegenomen. Zo komen er vier kamers voor het notariaat in plaats van negentien kamers van toezicht. Deze kamers doen alleen tuchtrecht, de toezichtfunctie gaat naar het BFT. Het BFT gaat integraal toezicht uitoefenen op het notariaat, dus zowel financiën, als kwaliteit en integriteit. Volgens Hammerstein is deze verandering de meest belangrijke: ‘Het notariaat is dan zelf verantwoordelijk voor de kwaliteit, de regelgeving en de kwaliteits- en integriteitsbewaking. De scheiding van toezicht en tucht maakt dat de tuchtrechter op meer afstand komt en daardoor zijn taak beter kan vervullen en dat het toezicht in handen komt van een professionele toezichthouder die daar helemaal op gericht is. De rol van de KNB is hierbij erg belangrijk; de beroepsorganisatie is straks de interne

De Kerstshow: Eindejaartips estate planning EstateTiptdag 2012-II

Voordat we met kerstreces gaan, willen wij met u – in onze 'kerstshow' – de eindejaartips 2012 doornemen en vooruitkijken naar hetgeen in 2013 op estate planningsgebied staat te gebeuren. Uiteraard kunt u (zoals u van ons gewend bent) ook weer verzoeknummertjes indienen. Met een mailtje naar info@estatetipeducation.nl kunt u een digitale lijst opvragen van de titels van de honderden vanaf 2004 verschenen EstateTips. U kunt dan verzoek-'plaatjes' aanvragen die (zoveel mogelijk) behandeld zullen worden in het licht van de actualiteit.

Sterker nog, u kunt naast de tipnummers ook nog een estate planningsonderwerp doorgeven dat u graag behandeld ziet op deze feestelijke dag, omdat dat speelt in een van uw kantoordossiers.

Wij zullen u niet alleen de trends in onze Tips laten zien, maar ook zullen wij de schijf van vijf (huwelijksvermogensrecht/schenken/testamenten/levensverzekering/internationaal) tegen de actualiteit aanhouden. De voor cliënten van belang zijnde eindejaartips en nieuwjaarsvoornemens zullen wij voor u in briefvorm gieten, zodat u hen hiermee nog dit jaar van een kerstgroot met estate planningstips kunt voorzien.

Met borrel en kerstverrassing

Locatie	De Jaarbeurs te Utrecht
Datum	Dinsdag 18 december 2012
Tijd	10.00 – 16.30 uur
Docent	prof. dr. W. Burgerhart prof. dr. B.M.E.M. Schols prof. mr. FWJ.M Schols
Cursusprijs	De kerst staat immers voor de deur, een feestprijs van € 295 ex BTW, en voor abonnees van EstateTip Review of vaste ETE-bezoekers: de derde man of vrouw van kantoor gratis. Trouwens: met borrel en kerstverrassing
PE-punten	5 PE-punten KNB, EPN, RB, NIVRA in aanvraag.

Voor meer informatie en aanmeldingen:
www.estatetipeducation.nl

Advies nodig?

ScholsBurgerhartSchols

First and Second Opinions **Juridische coaching** Fiscaal erfrecht

Akten bouwen en beoordelen Rechtsvragen Inhoudelijk betrokken

In en buiten procedures Estate planning Erfrecht Advies Bewind

Huwelijksvermogensrecht Notariële belastingen *Executele*

Bureau Vaktechniek Huwelijksvoorwaarden *Achter de schermen*

►► bewaker van de kwaliteit van het notariaat en de regelgeving.' Notarissen hoeven volgens Hammerstein niet bang te zijn dat ze overspoeld worden met controles. 'Het BFT heeft dat goed afgesproken met de KNB, daar is ook onlangs een convenant voor getekend. In principe is het simpel: als je je werk goed doet, heb je weinig last van het BFT. Doe je het slecht, heb je veel last van het BFT. Dat is voor de onderlinge verhoudingen rechtvaardig. Als jij de regels volgt, wil je dat jouw concurrent-notaris dat ook doet.' Het feit dat hijzelf sinds 1 januari van dit jaar voorzitter is van datzelfde BFT is volgens Hammerstein niet van tevoren gepland. 'Ik heb nooit gedacht dat ik mijn eigen plan zou gaan uitvoeren. Maar door het maken van het rapport ben ik wel geïnteresseerd geraakt in het notariaat. Ik vind het eigenlijk wel een mooie coïncidentie dat ik nu voorzitter ben en daarom nog steeds nauw betrokken ben bij het notariaat.'

TOEGEVOEGD NOTARIS

(Kandidaat-)notarissen kunnen per 1 januari 'toegevoegd notaris' worden. De toegevoegd notaris staat onder het gezag van de notaris aan wie hij is toegevoegd, mag akten passeren in het protocol van de notaris aan wie hij is toegevoegd en is van rechtswege lichte waarnemer van de notaris aan wie hij is toegevoegd. Hammerstein verwacht nog geen grote toeloop op de titel 'toegevoegd notaris', maar zodra de economie weer wat aantrekt, zou dit kunnen veranderen. 'Kandidaat-notarissen blijven vaak kandidaat omdat ze het ondernemersrisico niet willen, maar ze vinden het notariaat wel een mooi vak. Het gaat voor hen om de inhoud, niet om het ondernemerschap. Voor hen is het ideaal.' Salomons: 'In 1975 is er al gesproken over een substituut-notaris, daarna werd het de notaris in dienstbetrekking en nu is daar veertig jaar na dato de toegevoegd notaris uitgerold. En waarom zouden kandidaat-notarissen niet massaal overstappen naar die mogelijkheid? Voor velen is het toch frustrerend als je een zaak helemaal hebt voorbereid en het dan op het eind moet overdragen aan iemand anders?'

STILLE BEWINDVOERDER

Verder komt er een Commissie toegang notariaat die gaat oordelen over de persoonlijke geschiktheid van kandidaten voor benoeming tot notaris of toegevoegd notaris. De intercollegiale kwaliteitstoetsen (peer reviews) die in 2009 al zijn ingevoerd, zijn nu apart geregeld in de wet. Deze bevorderen de kwaliteit en integriteit van de notarissen en vormen als het ware een preventief toezicht. Als de continuïteit van een notaris-kantoor in gevaar dreigt te komen, zal de voorzitter van de kamer voor het notariaat een stille bewindvoerder kunnen benoemen. De stille bewindvoerder geeft de notaris advies en begeleiding bij zijn bedrijfsvoering. Hij is bevoegd om bindende aanwijzingen aan de notaris te geven. Verder vond de commissie het in 2005 al nodig dat de stage-eisen werden versoepeld en er een verbetering van de zij-instroommogelijkheid kwam. Kandidaten die buiten het notariaat relevante werkervaring hebben opgedaan, zullen vanaf 1 januari verkorting van de stageduur kunnen aanvragen. Deze verzoeken zullen worden behandeld door een Commissie zij-instroom.

TEVREDEN EN DROEVIG

Dat het zeven jaar heeft geduurd, verbaast zowel Hammerstein als Salomons niets. 'Ik wist dat ik als voorzitter de nieuwe wet niet meer mee zou maken, maar had wel gehoopt er nog bij te zijn als de conceptwet werd ingediend. Maar nee, ook dat lukte niet', aldus Salomons. Wetgevingsprocessen duren lang en het voorstel voor wijziging van de Wna is uiteindelijk pas in 2009 ingediend. Ondanks het feit dat Hammerstein tevreden is dat de wet nu eindelijk wordt ingevoerd, is er ook een punt dat hem droevig stemt: 'De bestuurders hadden het notariaat stevigheid kunnen geven, maar dat hebben ze vermeden. Ik vind het bijvoorbeeld doodzonde dat de Eerste Kamer de echtscheidingsmogelijkheid bij de notaris heeft weggehaald. En dan wordt er nog eens getornd aan de oprichtingsakte van een bv en krijgt de notaris geen belangrijkere rol bij het kopen van een woning. In plaats van dat de wetgever zegt: "We hechten veel waarde aan het notariaat", wordt er geprobeerd steeds meer weg te halen. Ik hoop dat die verkeerde tendens nu een beetje omdraait. Het is dan ook goed dat het KNB-bestuur hier de laatste tijd meer aandacht voor vraagt.' Tot slot heeft Hammerstein nog een drietal adviezen voor het notariaat: 'Bedenk goed dat de betrouwbaarheid van de notaris samen met de deskundigheid de kurk is waar je op drijft. Zorg dat het publiek de rol van de notaris beter begrijpt. En tot slot: ondernemerschap vergt vaardigheden die niet bij alle notarissen aanwezig zijn. Die zul je moeten ontwikkelen en versterken.' ■

Persoonstoets
voor benoeming

Integriteit is een hellend vlak

Valt integriteit te meten? In de persoonstoets die per 1 januari verplicht is, worden de risico's die aan de persoonlijkheid van de notaris kleven in kaart gebracht. 'Dat je je secretaresse niet in haar billen mag knijpen weet iedereen.'

TEKST Tatiana Scheltema | BEELD Roel Ottow

De Bouwfraude, de Klimop-zaak, Operatie Schone Handen en onlangs nog het schandaal rond de Brabantse woningcorporatie Laurentius – de rode draad is het onverholen gebrek aan moreel besef bij de hoofdrolspelers, die zonder medewerking van 'foute' notarissen nooit hun gang hadden kunnen gaan. Nu heeft de wal het schip gekeerd. Kandidaat-notarissen die benoemd willen worden tot notaris, moeten per 1 januari een assessment afleggen waarbij ethische waarden als integriteit, onafhankelijkheid en onpartijdigheid worden getoetst. Doen ze dat niet, dan kunnen ze een benoeming vergeten. Een ondernemingsplan, hoe doortimmerd ook, is niet meer genoeg.

ONDERNEMINGSZIN

'Kennelijk was er in de praktijk toch de behoefte om de persoonlijke geschiktheid van de notaris te laten meewegen bij de benoeming', constateert Willemijn Garnier van de Afdeling Toegang Rechtsbestel van het ministerie van Veiligheid en Justitie (V&J) met gevoel voor understatement. 'De belangen van het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (ELI) en V&J liggen uit elkaar. Dat is een feitelijke constatering. Het belang van ELI is om Nederland hoger op de ranglijst van "Ondernemersland" te krijgen. Het onze is om de burger zo veel mogelijk rechtszekerheid te bieden.' Vanaf volgend jaar houdt het ministerie van V&J de touwtjes strak in handen. 'De signalen

dat notarissen het door de crisis moeilijk hebben, bereiken ons natuurlijk al langer. Het gaat om de balans. Wij willen notarissen met ondernemingszin, maar tegelijkertijd moeten hun integriteit, onafhankelijkheid en onpartijdigheid ook goed ontwikkeld zijn. Die eigenschappen komen toch steeds bovendrijven.'

KOHLBERG

Integriteit wordt vaak verward met moraliteit. Dat is een misverstand, zegt Frank van Luijk, psycholoog en directielid van LTP, het bureau dat de persoonstest bij de kandidaat-notarissen en toekomstig toegevoegde notarissen zal gaan afnemen. Het bureau bestaat sinds 1927 en test al jaren de geschiktheid van professionals voor topfuncties in (onder meer) de rechterlijke macht en de hogere ambtenarij. Van Luijk: 'Moraliteit is simpel. Dat je je aan de regels moet houden en dat je je secretaresse niet in haar billen mag knijpen, weet iedereen. Maar integriteit gaat over dilemma's. En dat is veel lastiger.'

Toch is hoe iemand omgaat met dilemma's wel min of meer in kaart te brengen, aldus Van Luijk. De assessments van LTP zijn gebaseerd op het model van Lawrence Kohlberg (1927-1987), een Amerikaanse psycholoog die op zijn beurt geïnspireerd werd door de ontwikkelingstheorie van Piaget. Kohlberg onderscheidt zeven stadia van morele ontwikkeling, die ieder mens in vaste volgorde doorloopt. Deze stadia zijn weer onderverdeeld in drie fasen. De eerste is de pre-conventionele fase, waarin het morele oordeel voortkomt uit externe factoren zoals pijn en

het behalen van voordeel. In de tweede, conventionele fase wordt het morele oordeel afgestemd op de goedkeuring van autoriteiten, bijvoorbeeld de ouders. In de derde postconventionele fase handelt de mens naar de principes die hij zich eigen heeft gemaakt, ongeacht de goed- of afkeuring van de buitenwereld.

KOOSJER

Hoe je integriteitsdilemma's oplost, hangt af van de fase waarin je verkeert, zegt Van Luijk. 'Neem een zelfstandig gevestigde notaris met een klein kantoor, drie personeelsleden. 60 procent van het inkomen wordt bepaald door de enige vastgoedontwikkelaar in het dorp. Op een gegeven moment wil die iets wat niet helemaal koosjer is. De notaris denkt: "Als ik het niet doe, gaat hij naar een ander. Dan ben ik mijn baan kwijt, mijn medewerkers staan op straat, mijn kinderen kunnen niet meer naar hockey. En de vastgoedman is boos want hij krijgt zijn aktes niet gepasseerd! Dus ik doe het maar." Die notaris denkt vanuit de conventionele fase: als ik het doe, is iedereen blij. Alleen: de rechtszekerheid is er niet mee gediend.'

Van Luijk benadrukt dat het in de persoonsstoets voor het notariaat niet zozeer gaat om het be- of veroordelen van kandidaten, maar

MAY I HAVE
YOUR VOTES, PLEASE

De persoonstoets gaat om het vaststellen of de aspirant-notaris mogelijke dilemma's zelf signaleert

om vast te stellen of de aspirant-notaris mogelijke dilemma's zelf signaleert. 'Ik zie het als onze taak om aan iedereen die wij testen, uit te leggen waarom wij vinden dat er risico's zijn, en waarom we vinden dat je rekening moet houden met die risico's. Wij schrijven een verslag, en de kandidaat is de eerste die dat leest. Overigens schrijven wij niet: "Pieterse is niet integer" maar: "over deze punten zou Pieterse beter na moeten denken". Iemand heeft vaak zelf niet meteen in de gaten wat de consequenties van zijn handelen op de lange termijn kunnen zijn. Dus tegen de notaris met de eenmanszaak zouden we kunnen zeggen: het is heel erg handig, en ook nodig, dat je op gestructureerde manier en voor de lange termijn degelijke intervisie organiseert.'

DERAILMENT

Naast een integriteitstest en een persoonlijke vragenlijst worden kandidaten ook getest op 'derailmentfactoren': de combinatie van persoonskenmerken en externe factoren die tot ontsporingsgedrag kunnen leiden. Een mogelijke *derailer* is eigengereidheid, vertelt

Van Luijk. 'Mensen die heel veel zelfvertrouwen hebben en vrij cynisch zijn over de capaciteiten van anderen zijn minder geneigd anderen om advies te vragen; ze weten het zelf immers veel beter. Als je dan werkt in een omgeving waar het vragen van advies wordt gezien als teken van onzekerheid, kijk je wel uit voordat je bij iemand binnenstapt. Werk je in een organisatie waar advies vragen gezien wordt als een manier om bewust met je vak bezig te zijn, dan speelt dat risico om te ontsporen niet zo.' Je ziet *derailment* veel voorkomen bij organisaties die evident op een hellend vlak zijn geraakt, volgens Van Luijk. 'De Amerikaanse energie-gigant Enron was een goed voorbeeld: jarenlang werd door het management windhandel bedreven. Tot het bedrijf omviel. Mensen waren hun geld kwijt, hun pensioen kwijt. Alles.' Het in kaart brengen van *derailment*factoren draait overigens niet om het geven van een stempel. 'Maar als je je ervan bewust bent dat je meer dan gemiddeld last hebt van *derailment*-factoren kan dat helpen', zegt Van Luijk. Zelf zit hij in het tuchtcollege van psychologen. 'Als wij vinden dat iemand iets fout heeft gedaan, maar hij heeft van tevoren wel advies gezocht bij collega's, geldt dat als een verzachtende

omstandigheid. Want je hebt laten zien dat je je bewust bent van de complexiteit van de situatie. Daarmee ben je al een heel eind.'

BLOKKADERECHT

En wat nu als een kandidaat zich absoluut niet in de door LTP voorgehouden spiegel herkent? Van Luijk: 'Die zullen er altijd zijn. Het probleem met mensen met een bord voor hun kop is dat ze niet weten dat ze een bord voor hun kop hebben. Maar iedere kandidaat heeft natuurlijk ook een blokkaderrecht: hij hoeft het verslag niet aan de commissie te laten zien.' Dat stelt hem dan wel meteen voor een probleem, meent Van Luijk. 'De commissie moet een beslissing nemen op basis van een heleboel gegevens. En als zo'n toets dan ontbreekt, is het aan de wijsheid van de commissie om te oordelen of ze iemand toch doorlaten. Dus het zou heel onhandig zijn om zo'n verslag niet aan de commissie te laten zien.'

HOGЕ VERWACHTINGEN

Wie er zitting nemen in de Commissie toegang notariaat is nog niet bekend – de leden worden later dit jaar door de minister benoemd. Het ministerie heeft hoge verwachtingen van de persoonstoets, zegt Willemijn Garnier. 'De toets zal denk ik helpen om de ethische risico's die je in het ambt tegenkomt beter bespreekbaar te maken. Niet per se geldt: hoe commerciëler, hoe moeilijker het is om ethisch op het rechte pad te blijven. Maar je loopt wel meer risico's. Daar moet de notaris zich wel van bewust zijn.' ■

Op het moment van schrijven van dit artikel zijn de leden van de Commissie toegang notariaat nog niet benoemd. Na benoeming komt de commissie bijeen om de procedure en werkwijze te bepalen.

De belangrijkste veranderingen

De nieuwe kamer voor het notariaat gaan alleen tuchtrecht uitoefenen. De toezichtfunctie gaat naar het Bureau Financieel Toezicht. De zes belangrijkste veranderingen in het tuchtrecht en toezicht op een rij.

TEKST Wilma van Hoeflaken | FOTO'S Truus van Gog

1

MINDER KAMERS

In plaats van negentien kamers van toezicht komen er vier kamers voor het notariaat. De kamers worden ingedeeld per hofressort in plaats van per arrondissement. Dit is vergelijkbaar met de manier waarop de tuchtrechtspraak van de Orde van Advocaten georganiseerd is. Overigens zijn er momenteel nog vijf hofressorten, maar als gevolg van verandering van de gerechtelijke kaart worden dat er vier. Het voordeel van een vermindering van het aantal kamers is dat de expertise wordt gebundeld. De Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) verwacht meer eenheid van oordelen in de tuchtrechtspraken.

BFT OEFENT TOEZICHT UIT

De vier nieuwe kamers voor het notariaat beoefenen alleen tuchtrecht. Ze zullen geen toezicht meer uitoefenen op het notariaat. Die taak wordt overgenomen door het Bureau Financieel Toezicht (BFT). Het BFT gaat integraal toezicht uitoefenen op het notariaat. Het gaat dus niet meer alleen om financiën, maar ook om kwaliteit en integriteit. Dit

2

betekent dat het financiële onderzoek wordt uitgebreid tot een gecombineerd onderzoek.

Het onderzoek van het BFT is risicogebaseerd. BFT brengt de risico's in kaart en stelt op basis daarvan een onderzoek in. Ook signalen van buiten, bijvoorbeeld publicaties in de media, kunnen aanleiding vormen voor een onderzoek.

Hiermee komt een einde aan de ongemakkelijke situatie dat de kamers toezicht hielden op kwaliteit en integriteit en ook nog eens als tuchtrechter optraden.

De notaris is wettelijk verplicht de onderzoekers van het BFT inzage te geven in alle dossiers en hij kan zich niet meer beroepen op de geheimhoudingsplicht. De BFT-onderzoekers hebben een afgeleid verschoningsrecht. Het BFT kan, net als de KNB, een klacht indienen bij de kamer voor het notariaat. Het BFT informeert de KNB over de onderzoeken die aanleiding geven tot een klacht bij de tuchtrechter.

3

WETTELIJKE BASIS VOOR PEER REVIEWS

Het auditbureau van de KNB blijft toetsen of notariskantoren in hun bedrijfsvoering aan de wettelijke regels voldoen. Deze intercollegiale kwaliteitstoetsen, de peer reviews, zijn apart geregeld in de nieuwe wet. Deze peer reviews worden uitgevoerd door notariële deskundigen, meestal notarissen of kandidaat-notarissen. Ze zijn ingesteld om de kwaliteit en integriteit van notarissen te bevorderen en ontlasten in die zin de toezichthouder. Eens in de drie jaar krijgt een notariskantoor te maken met een peer review. Dit systeem werd een paar jaar geleden al ingevoerd, maar de wettelijke verankering is nieuw. Ook de geheimhouding van de auditoren en het verschoningsrecht zijn wettelijk geregeld. Als peer reviewers een

5

situatie aantreffen die meer aandacht vraagt, kunnen ze een heraudit uitvoeren. Indien nodig kunnen ze ook een melding doen bij het bestuur van de KNB. Het bestuur van de KNB kan een klacht indienen bij de kamer voor het notariaat. Het bestuur stelt daarin prioriteiten. Een klacht zal vooral worden ingediend in situaties die schadelijk kunnen zijn voor de eer en de goede naam van de beroepsgroep. Het BFT krijgt van de KNB geen inzage in de rapporten van de reviewers. De wetgever vindt, evenals de KNB, dat intercollegiale kwaliteitstoetsing geen verlengstuk mag zijn van het toezicht. Bovendien verdraagt stelseltoezicht zich niet met de autonome status van een publiekrechtelijke beroepsorganisatie; het ene bestuursorgaan moet geen aanwijzingen kunnen geven aan het andere. Wel is er een convenant gesloten tussen de KNB en het BFT, waarin staat dat er geanonimiseerde gegevensuitwisseling plaatsvindt tussen beide partijen, bijvoorbeeld over trends. Ernstige misstanden zal de KNB wel met naam en toenaam melden aan het BFT.

KAMER KAN STILLE BEWINDVOERDER BENOEMEN

Als de continuïteit van een notariskantoor in gevaar dreigt te komen, kan de voorzitter van de kamer voor het notariaat een stille bewindvoerder benoemen. De stille bewindvoerder adviseert en begeleidt de notaris bij de bedrijfsvoering. De wet geeft hem de bevoegdheid om bindende aanwijzingen aan de notaris te geven. De bewindvoering kan maximaal een jaar duren. De kamer voor het notariaat kan instructies geven aan de bewindvoerder. Het honorarium van de stille bewindvoerder komt voor rekening van de notaris.

6

BFT KAN BOETES OPLEGGEN

Als notariskantoren in gebreke blijven, kan het BFT administratieve boetes opleggen voor kleine administratieve overtredingen, zoals bijvoorbeeld het niet-tijdig indienen van hun jaarstukken. Deze nieuwe bevoegdheid gaat in 2013 in.

4

KNB KAN HOGER BEROEP INSTELLEN

Voortaan is het niet meer alleen de klager of de notaris die hoger beroep kan instellen. Ook het bestuur van de KNB krijgt deze mogelijkheid, bijvoorbeeld als betrokkenen niet in hoger beroep gaan. Hiermee wordt de werkwijze gevolgd van de Orde van Advocaten, waar deze mogelijkheid al langer bestaat. De KNB ziet alle tuchtspraken. Zij kan met zo'n hoger beroep bijdragen aan een uniforme beoordeling door de tuchtrechters of aan de beantwoording van een principiële rechtsvraag.

NIEUW!
Maandelijkse benchmark
v.a. € 25,-

Financiële Administratieve Consultancy

administratieve
dienstverlening

interim
management

finance en
control

salaris-
administratie

accountancy en
fiscaliteiten

opleidingen

de Velde Harsenhorst
Financiële Administratieve Consultancy
Tel. 038-4528566 E-mail: info@develdeharsenhorst.nl
www.develdeharsenhorst.nl

Testamenten maken in Spanje
Begeleiding "Afwikkeling Nalatenschappen"
Juridische bijstand bij aan- en verkoop
onroerend goed

S E R V I T U R S . L .

Ed J. Richelle Angemeer

Bezoekadres:

Edificio SERVITUR
(El Planet 7)
Ctra. de Finestrat
(rotonde kruising CV758 en CV70)
03502 BENIDORM (Alicante)

Correspondentie adres:

Apartado de correos 216
03508 BENIDORM
(Alicante) Spanje

Telefoon: (+34) 96 585 0891

Telefax: (+34) 96 586 6988

E-mail: servitur@servitur.es

Internet: www.servitur.eu

CIB Centraal InkoopBureau Dé kantoor specialist voor notarissen

Notarieel aktepapier van het CIB

- Nergens goedkoper
- Verkrijgbaar in diverse kwaliteitsoorten
- Conform de door de KNB opgestelde regels en verordeningen
- NEN2728-gecertificeerd voor duurzaam archiveren

Oordeel zelf en bel ons nu voor een gratis proefpakket:
079 36 38 400

www.cib.nl

CIB Centraal InkoopBureau BV Edelgasstraat 57 2718 SX Zoetermeer

telefoon: 079 36 38 400 e-mail: info@cib.nl

De nieuwe gerechtelijke kaart

Vanaf 1 januari verandert de gerechtelijke kaart in Nederland. Het aantal arrondissementen wordt verminderd van negentien naar tien en het aantal ressorten gaat van vijf naar vier. Voor het notariaat betekent dit nieuwe ringbesturen, een nieuwe ledenraad en nieuwe

kamers voor het notariaat. De indeling kan op korte termijn nog veranderen. Minister Ivo Opstelten van Veiligheid en Justitie heeft op 30 oktober een wetsvoorstel ingediend dat ervoor moet zorgen dat het geplande arrondissement Oost-Nederland wordt opgesplitst in

Gelderland en Overijssel. Dit omdat de Eerste Kamer in juli unaniem een motie van Jannette Beuving (PvdA) hierover aannam.

Bron: www.rechtspraak.nl

RECHTERLIJKE INDELING

Rechtsgebied gerechtshof Amsterdam
1 arrondissement Amsterdam
2 arrondissement Noord-Holland

Rechtsgebied gerechtshof Arnhem-Leeuwarden
3 arrondissement Midden-Nederland
4 arrondissement Noord-Nederland
5 arrondissement Oost-Nederland

Rechtsgebied gerechtshof Den Haag
6 arrondissement Den Haag
7 arrondissement Rotterdam

Rechtsgebied gerechtshof 's-Hertogenbosch
8 arrondissement Limburg
9 arrondissement Oost-Brabant
10 arrondissement Zeeland-West-Brabant

Accountancy is ons vak, het Notariaat ons specialisme

BNA *Bureau Notariaat & Advocatuur*
Meesters in accountancy

IN 1987 BEGONNEN ALS PION(IER), IN 2012 GROOTMEESTER!

BNA is als administratiekantoor begonnen, en in 25 jaar uitgegroeid tot de grootste branche-accountant binnen het Notariaat. Sinds de oprichting van BNA in 1987 is de notariële wereld sterk veranderd. En deze verandering zal zich nog verder doortrekken. De nieuwe Notariswet zal een van de ontwikkelingen zijn die invloed heeft op uw bedrijfsvoering. Als BNA volgen wij de ontwikkelingen op de voet. Wij helpen u bij het tactisch schaakspel dat de notariële onderneming tegenwoordig is.

WIJ ONDERSTEUNEN U DAAR, WAAR U HET NODIG HEEFT
Daar zijn wij groot mee geworden!

Rosemarie Wielinga-de Winter RA
Pieter den Ouden AA

25 jaar

Oude Utrechtseweg 26-28
3743 KN Baarn

Postbus 1008
3740 BA Baarn

T (035) 693 64 44
F (035) 693 95 55

info@bna-lodder.com
www.deNotarisPraktijk.nl

Een gift vandaag is morgen een redding

Een noodbericht komt altijd onverwachts en vraagt om directe actie. Jaarlijks brengen de professionele vrijwilligers van de Koninklijke Nederlandse Redding Maatschappij meer dan 3.000 schipbreukelingen in veilige haven. De exploitatiekosten van de KNRM worden volledig gedekt door vrijwillige bijdragen.

Steun de redders

Want zij moeten veilig de zee op kunnen als mensen in nood verkeren. Donaties, schenkingen en nalatenschappen vormen de financiële basis voor de KNRM. Giften worden direct besteed aan het reddingwerk. Fondsen op naam, periodieke schenkingen en nalatenschappen kunnen in overleg een specifieke bestemming krijgen, waarbij naamgeving van reddingboten tot de mogelijkheden behoort.

De KNRM is vrijgesteld van erfbelasting en schenkingsrecht

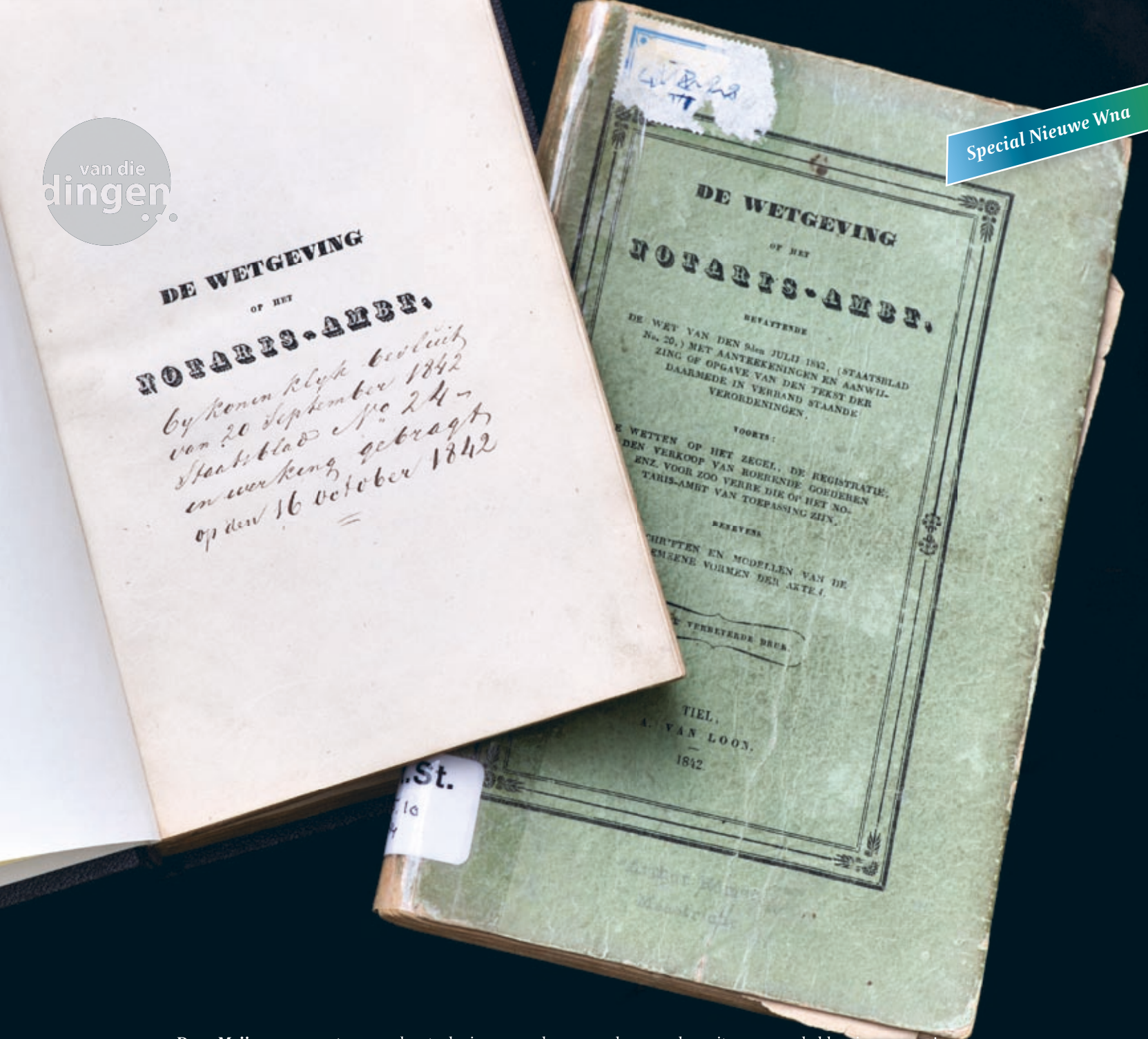
T 0255 54 84 54 • info@knrm.nl

Koninklijke Nederlandse Redding Maatschappij

WWW.KNRM.NL

KNRM

Daan Meijer, conservator Stichting tot Bevordering der Notariële Wetenschap: 'In het Koninklijk Besluit van 20 september 1842 verklaart Koning Willem II dat de Wet op het Notarisambt in werking wordt gebracht. Weer is een stukje Franse wetgeving tot de verleden tijd verklaard. Het past in de traditie van die tijd, dat de wetgever de Franse wetten laat vervangen door Nederlandse. De wet van 1842 betekent geen radicale breuk met het verleden, maar voor de beroepsgroep zijn sommige

zaken toch nieuw en ook controversieel. Daar spelen de uitgevers natuurlijk handig op in. Ze vragen deskundigen om een commentaar te schrijven. Zo verschijnt bij uitgeverij J.M.E. Meijer uit Amsterdam het werk van Th. Van Uije Pieterse, kandidaat-notaris te Goes. En P. Mabé jr. (rechter plaatsvervanger, advocaat en notaris) schrijft een handboek bij Haarlemse uitgeverij De Erven Loosjes. In de collectie van de Stichting tot Bevordering der Notariële Wetenschap te Amsterdam bevindt zich

onder meer deze uitgave: de tweede en verbeterde druk van *De wetgeving op het notarisambt*, een uitgave van A. van Loon uit Tiel. De naam van de schrijver is onbekend. Dit exemplaar is in het bezit geweest van J.H.T. Batta, tussen 1849 en 1863 notaris te Kerkrade en van 1863 tot 1889 te Maastricht. En Batta lijkt het boek intensief te hebben gebruikt. Overal staat in keurig handschrift met potlood aantekeningen en verwijzingen. Het boek zal een prominente plaats op het notarisbureau

hebben ingenomen! Wie meer wil weten over de totstandkoming van de Wet op het Notarisambt in 1842 en de weerstand hiertegen vindt meer in: Ben Duinkerken, *Gelijkheid bevredigt. Een korte kroniek van het Nederlandse notariaat*, verschenen als deel 149 in de serie *Ars Notariatus*.'

.....
Hebt u ook een beeld, schilderij of ander bijzonder voorwerp dat te maken heeft met het notariaat, mail dan naar nm@knbnl.

Fred Teeven:

‘De wet is wel af nu’

Wat vindt de demissionair staatssecretaris van Veiligheid en Justitie Fred Teeven (VVD) van de wijzigingen in de Wet op het notarisambt? *Notariaat Magazine* vroeg het hem.

TEKST Mechtelt Lindenhovius | FOTO'S Truus van Gog

Dezelfde locatie, dezelfde fotograaf, dezelfde interviewer en dezelfde geïnterviewde. Zo op het oog lijkt er niets veranderd, maar schijn bedriegt. Zijn werkkamer oogt veel persoonlijker dan toen en Fred Teeven is duidelijk in zijn rol als staatssecretaris van Veiligheid en Justitie gegroeid. Dat kan ook niet anders: twee jaar geleden was hij ‘koud’ begonnen, nu is hij demissionair. Maar niet alleen bij Teeven is er veel veranderd. Ook bij de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) is het nodige gebeurd: een ‘coup’, een bestuurswissel, een nieuwe visie en een onderzoek van Berenschot naar de organisatie van de KNB. Hoe kijkt de staatssecretaris daar tegenaan? ‘Ik heb die bestuurswisseling natuurlijk gevolgd, maar het past mij als staatssecretaris niet om daar iets van te vinden. Dat is aan de leden zelf. Wel heb ik tijdens de kennismaking met de nieuwe voorzitter aangegeven dat de KNB wat actiever zou kunnen zijn in het benaderen van Kamerleden, en dan met name Eerste Kamerleden. Want daar, in die Eerste Kamer, is het met die wet voor een echtscheidingsnotaris “misgegaan”. Daar heeft de Senaat zich toch wel erg laten leiden door informatie vanuit de advocatuur, die tegen was. Een tegengeluid ontbrak eigenlijk.’

NODIG EN ACTUEEL

De vorige keer spraken we elkaar in het kader van tien jaar *Notariaat Magazine*. Nu is de aanleiding de wijziging van de Wet op het

notarisambt (Wna) per 1 januari 2013. Daarvan zei Teeven destijds in het interview: ‘Wetsvoorstel-Hammerstein, de wijzigingen in de Wna vind ik erg belangrijk. Zaken waar het notariaat al heel lang op zit te wachten. Die kunnen er volgens mij nu echt wel door.’ Hij had het voorstel toen al aangemeld voor plenaire behandeling; nu treedt het binnenkort in werking. Maar de evaluatie van de Wna dateert al van 2005. Er is dus ruim zeven jaar verstreken. Is er intussen niet veel veranderd in het notariaat? Sluiten de wijzigingen nog wel aan op de actuele situatie? En zijn er actuele ontwikkelingen die niet zijn meegenomen, maar die Teeven wel graag geregeld wil zien? Volgens de bewindsman zijn de wijzigingen nog steeds nodig en actueel. ‘Veel van de zaken waar we toen over gesproken hebben, de hoedanigheid van de notaris in dienstbetrekking bijvoorbeeld of de doorbreking van de geheimhoudingsplicht, spelen nog steeds. Ook de uitbreiding van het toezicht en de transparantie zijn belangrijke onderwerpen. Dat zit nu allemaal in deze wet. Verder krijgen de peer

reviews een wettelijke basis. Nieuw is de wijziging van de gerechtelijke kaart, een wezenlijke verandering die losstaat van Hammerstein. Er zijn volgens mij geen onderwerpen blijven liggen. Ja, in de wet staat natuurlijk niet wat een notaris nou allemaal kan en mag doen om geld te verdienen. Hoewel, enige ruimte is er daar wel, want we hebben natuurlijk de doorverwijzing naar een gespecialiseerde notaris mogelijk gemaakt. Maar goed, volgens mij is de wet wel af nu.’

GOEDE ZAAK

Teeven denkt dat de scheiding tussen het tuchtrecht en toezicht en dat het Bureau Financieel Toezicht (BFT) onafhankelijk toezichthouder wordt het meeste invloed zullen hebben op het notariaat. ‘De geheimhoudingsplicht van de notaris – net als bij andere geheimhouders overigens – staat toch nog vaak onder druk. Is het geen “wandje” dat mogelijk maakt dat daarachter criminaliteit wordt gepleegd? Dat er niet integer wordt gehandeld? Ook andere geheimhouders

‘Als je transparantie kunt bevorderen en het toezicht kunt verscherpen, dan is dat een hele goede zaak’

hebben daarmee te maken, tot en met de kerk aan toe zou ik bijna willen zeggen. Als je transparantie kunt bevorderen en het toezicht kunt verscherpen, dan is dat een hele goede zaak. Dat je kunt laten zien: we hebben helemaal niets te verbergen! Het gaat allemaal volgens de regels die we hebben afgesproken.’

Ook de persoonstoets vindt de staatssecretaris een aardige wijziging. Hij verwacht dat de beroepsgroep daardoor meer zal worden toegesneden op de eisen van 2013. ‘Ik vind het goed dat ook wordt gekeken of je wel de juiste *skills* hebt voor het vak, terwijl je vroeger alleen aan de formele vereisten hoefde te voldoen.’ Wat zijn die *skills* dan? ‘Je moet als notaris een goede *communicator* zijn, je moet financieel inzicht hebben en niet alleen juridisch inzicht, en je moet midden in de samenleving staan. Wat ik daarmee wil zeggen, is dat je geen “dorre” bureaucraat bent die

de regeltjes wel kent, maar dat je ook weet wat er gebeurt in de samenleving.’ Teeven denkt dat het – jammer genoeg – aan de ontwikkeling van die communicatieve vaardigheden nog weleens ontbrak in het notariaat. ‘Terwijl het eigenlijk in het notariaat niet anders is dan in de advocatuur: beide beroepsgroepen hebben contact met een breed publiek. Veel breder dan bijvoorbeeld een belastingconsulent of een accountant. Die hebben toch vaak contact met één opdrachtgever. Een notaris heeft net als een advocaat veel meer opdrachtgevers.’

NETWERK

In de nieuwe visie van het bestuur op het notariaat ligt de nadruk op samenwerking en specialisatie. Om kwalitatief en bedrijfs-economisch te kunnen overleven, is samenwerking in grotere kantooreenheden en verbanden in plaats van solitair en solistisch te blijven opereren erg belangrijk, zo staat in de visie. Volgens de staatssecretaris moet het mogelijk blijven dat een kantoor solistisch werkt. Je moet de mogelijkheid houden om alles te kunnen blijven doen, aldus Teeven. ‘Probleem is natuurlijk wel hoe je de kennis op peil houdt. Daarvoor denk ik wel dat de oplossing ligt in wat innigere samenwerkingsverbanden, een netwerk van kleine kantoren waardoor alle specialismen van het ambt worden vervuld. Als klant zul je dan alleen wel over een wat grotere afstand moeten reizen, maar dat is dan maar zo. De tijd van paard en wagen is wel een beetje voorbij.’ Het plan van zijn VVD-collega en Tweede Kamerlid Ard van der Steur voor een collectieve ministerieplicht voor het gehele notariaat in samenhang met specialisatie keurt hij af. ‘Ik ben op voorhand geen voorstander daarvan. Ik denk dat het goed is dat er op die ministerieplicht nog enig toezicht zit.’

VERZORGINGSGEBIED

Sinds het laatste interview in *Notariaat Magazine* is de financiële positie van het notariaat nogal veranderd. Zo is de gemiddelde omzet tot nu toe in 2012 ongeveer

10 procent lager dan in 2011. Dit heeft geleid tot een inkomensdaling voor de gemiddelde notaris van 40 procent. Daarnaast draait 16 procent van de notarissen dit jaar tot nu toe met verlies. Het vorig jaar was dat nog 12 procent [bron: speech KNB-voorzitter Van Gerven op wetenschappelijk congres KNB-red.]. Stel dat een aantal notariskantoren de komende tijd noodgedwongen de deuren moet sluiten, is de staatssecretaris dan bang dat de rechtszekerheid die het notariaat biedt in het gedrang komt? ‘Dat ligt er een beetje aan. Als er in dezelfde gemeente nog vier kantoren zijn, dan maakt dat niet zoveel uit. Het gaat erom dat het verzorgingsgebied niet te groot wordt als een kantoor sluit. Dus nee, dat kun je zo niet één op één zeggen. Je kunt je overigens afvragen of de dichtheid van het aantal notarissen in Nederland nog steeds niet te groot is? Dat er nu selectie aan de gang is, totdat je op een niveau zit dat er niet meer te veel notarissen zijn. Want vanaf het eind van de vorige eeuw is het aantal natuurlijk ook wel behoorlijk gegroeid.’ Teeven denkt overigens niet dat de eigen bijdrage voor de financiering van het tuchtrecht die het notariaat nog boven het hoofd hangt een te grote financiële druk op de kantoorroeping zal leggen. Als kantoor moet je daarvoor gewoon geld reserveren, aldus de bewindsman, en het gaat ook niet om enorme bedragen. ‘Dat wordt een relatief kleine bijdrage. Daar hangt het nou echt niet op, denk ik. Bovendien geldt deze extra bijdrage ook voor andere beroepsgroepen.’

BESTAANSRECHT

Teeven wil zich voor het notariaat blijven inzetten en de afkalving van de positie van de notaris tegengaan. ‘Bij Financiën heb ik nu al een paar keer gezegd: “Ho, tot hier en niet verder, dit wil ik gewoon niet hebben.” De notariële tussenkomst bij periodieke giften bijvoorbeeld vind ik eigenlijk erg mooi gevonden. Hoe heb je anders de zekerheid dat mensen ook daadwerkelijk die verplichting hebben? Als je alles bij de notaris weghaalt, is er op een zeker moment geen bestaansrecht meer. En daar wil ik voor waken!’ ■

Wetenschappelijk congres

Praten over verdeling met een komisch tintje

Ruim duizend (kandidaat-)notarissen en genodigden bezochten vrijdag 5 oktober in Den Bosch het wetenschappelijk congres van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) met als thema 'Verdeling in de notariële praktijk'. Onder leiding van dagvoorzitter professor Martin-Jan van Mourik werd dit onderwerp door de preadviseurs Bernard Schols, Rudolf Jansen, Rob Kooger, Guus Stille, Renee Albers-Dingemans en Fred Schonewille niet alleen civielrechtelijk, maar ook vanuit fiscale en waarderingsproblematiek belicht.

TEKST Jessica Hendriks | FOTO'S Truus van Gog

De dag begon met een speech van KNB-voorzitter Ruud van Gerven waarin hij de laatste halfjaarcijfers van het notariaat bekendmaakte. Daaruit bleek dat het gemiddeld kantoorresultaat fors lager ligt dan dat van 2011. Ook deelde Van Gerven mee dat het bestuur op de alge-mene ledenvergadering van 6 februari

een eindverslag aanbiedt waarin de duidelijke fundamenten van het nieuwe beleid staan. Ook draagt hij dan het 'voorzittersstokje' over aan Franc Wilmink.

GOEDE VRAGEN

Vervolgens was het woord aan Van Mourik. Hij leidde de dag met een komisch tintje. De preadviseurs mochten van hem tien minuten spreken, 'anders worden jullie met geweld van

Dagvoorzitter Martin-Jan van Mourik

het podium gehaald'. Ook riep hij de aanwezigen op voor hun reacties gebruik te maken van de verschillende microfoons in de zaal. 'Ook al is een vraag nog zo stom, wij doen net alsof het een goede vraag is', aldus Van Mourik.

GEEN WEBSITE

Na de lunch sprak Ben Woldring (27), eigenaar van vergelijkingswebsites zoals bellen.com. Hij startte zijn eerste onderneming, op naam

Hoe ga je om met emotie?

In de inleiding van het preadvies wordt gesproken over emotie in de familiepraktijk. 'Elke gemeenschap heeft een eigen dynamiek, die soms van zeer emotionele aard is. Verdeling houdt immers ook een afrekening over een verleden in', aldus Van Mourik. En verderop: 'De financiële afwikkeling vormt de laatste gelegenheid om stevig in de bus te blazen.' Daarom vroeg *Notariaat Magazine* (kandidaat-)notarissen hoe zij omgaan met emotie aan hun bureau.

Rob ten Holder, kandidaat-notaris in Leiden
'Met emotie leer je omgaan. Ik heb mijn secretaresse weleens huilend aan het bureau gehad, maar zelf kan ik mijn emoties goed uitschakelen. Sommige situaties zijn triest, maar ik ben blij dat ik er dan iets aan kan doen.'

Mark de Jong, student notarieel recht in Groningen
'Ik vind dat er tijdens de opleiding te weinig aandacht wordt geschonken aan dit soort dingen. Omgaan met emoties is ook iets dat mijns inziens bij de opleiding hoort. We behandelen wel voorbeelden uit de familiepraktijk, maar niet hoe je hier persoonlijk mee om moet gaan.'

Miranda de Vries, notaris in Waddinxveen
'De kunst is om niet mee te huilen, maar mee te leven. Er komen nu eenmaal mensen huilend binnen. Ik geef ze een glaasje water, biedt ze een tissue aan en stel ze op hun gemak. Ze hoeven zich bij mij niet te schamen voor de emotie die ze tonen. En achteraf moet ik weleens slikken als een situatie dichtbij komt.'

van zijn moeder, toen hij 13 jaar was. Naast het belang van notariële tussenkomst bij het starten van een bv, benadrukte hij ook de noodzaak van een kantoorwebsite. 'Ik heb begrepen dat er nog steeds notarissen zijn die geen website hebben. Onbegrijpelijk. Start dan in ieder geval een pagina met daarop alleen de naam, het adres en de routebeschrijving. Dan heb je in ieder geval iets.' Ook prees hij het gebruik van sociale media aan en riep hij notarissen op te lobbyen richting de politiek in Den Haag. Dit om ervoor te zorgen dat de notariële akte bij het starten van een bv nodig blijft, want volgens Woldring kan een bv anders te gemakkelijk worden opgericht. 'De gang naar de notaris was voor mij een mijlpaal. Als je als ondernemer bij de notaris komt, gebeuren er mooie dingen', aldus Woldring. ■

Preadviseur Bernard Schols

Voorzitter Fred Hammerstein van het BFT (links) en Ruud van Gerven, voorzitter van de KNB tekenen een convenant waarin staat dat er vanaf 1 januari nauw wordt samengewerkt.

Preadviseur Renée Albers

Preadviseur Rob Kooger

Pauline Wedemeijer-Dagelet, notaris in Oirschot

'Vrouwen kunnen waarschijnlijk beter begrip tonen dan mannen, daarom werken er volgens mij ook meer vrouwen in de familierecht-praktijk. Je moet vooral de tijd nemen voor mensen die langskomen. Als zij zich een nummer voelen, gaan ze niet met een goed gevoel weg. Bij hele schrijnende gevallen, komt - als ze weg zijn - weleens de ontlading. Zorg dat je zakelijk en begrijpelijk overkomt. Iemand die communicatief en sociaal vaardig is en ook nog een juridische achtergrond heeft, is een topnotaris.'

Lex Lohman, notaris in Beuningen (rechts)

'Ik zal niet met een cliënt meehuilen, maar ik ga emoties ook niet uit de weg. Mensen die bij mij komen, krijgen de ruimte om hun verhaal te doen. Daarna probeer ik het uit die emotie te trekken en richting het zakelijke te krijgen. Het is belangrijk dat je oog hebt voor wat er gebeurt.'

Bosman & Van der Burgt
Advocaat

WIE ADVISEERT DE NOTARIS?

Uw polis biedt veelal VRIJE ADVOCATKEUZE

Notariëel Tuchtrecht
Notariële Beroepsaansprakelijkheid

Mr Drs Michelle van der Burgt
Advocaat aansprakelijkheidsrecht

Mr Hans Bosman
Notaris, docent,
oud advocaat

Tel.: 020 – 330 6007 / 06-51313261

Email: m.vdburgt@online.nl

Egelantiersgracht 42 B, 1015 RM Amsterdam

VERTROUWDE NAAM IN ACCOUNTANCY VOOR HET NOTARIAAT

QUAESITOR

ACCOUNTANCY & ADVIES

JAARREKENINGEN - BEDRIJFSOPVOLGING - ADVISERING - PRAKTIJKOVERNAME
PRAKTIJKWAARDERING - UITGAVE BEDRIJFS- EN SALARISRAPPORTAGES

DE TROMPET 1900B 1967 DB HEEMSKERK 0251-783278 WWW.QUAESITOR.NL

Gespecialiseerd in splitsingstekeningen

Brainstormpartner bij de opzet van de splitsing(en)

Meer dan 30 jaar kadastrale ervaring

Assistentie bij de berekening van breukdelen

Vormen van percelen met voorlopige grenzen in SPLITS

Geerts
teken- en adviesburo

Geerts teken- en adviesburo V.O.F., Paleisstraat 21, 5507 LE Veldhoven
tel. 040 205 18 34, info@teken-adviesburo.nl, www.teken-adviesburo.nl

Stille bewindvoerder is onbetaalbaar

Met de invoering van de bevoegdheid om een stille bewindvoerder te benoemen, wordt in de nieuwe Wet op het notarisambt een voorstel van de commissie-Hammerstein opgevolgd. Feitelijk bestaat de stille bewindvoerder al in verschillende gedaanten. Maar de bevoegdheid om bindende aanwijzingen te geven, is nieuw. Het is alleen de vraag welke notaris een bewindvoerder kan betalen.

TEKST Lex van Almelo | BEELD Truus van Gog

Als de continuïteit van de praktijk van een notaris door zijn of haar manier van bedrijfsvoering in gevaar dreigt te komen, kan de voorzitter van de kamer voor het notariaat [de opvolger van de kamer van toezicht – red.] een stille bewindvoerder benoemen. De voorzitter kan dat ambtshalve doen, dan wel naar aanleiding van een klacht of verzoek van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) of het Bureau Financieel Toezicht (BFT). De notaris wordt eerst gehoord en de bewindvoerder wordt voor maximaal een jaar benoemd. De kamer of de voorzitter kan de bewindvoering te allen tijde opschorten of beëindigen. De stille bewindvoerder geeft de notaris advies en begeleiding en is bevoegd de notaris bindende aanwijzingen te geven over zijn bedrijfsvoering. De kamer of de voorzitter kan de bewindvoerder instructies geven over de bewindvoering. Het honorarium dat de voorzitter of de kamer bij de benoeming vaststelt, komt ten laste van de notaris. Zie hier de strekking

van artikel 25b van de Wet op het notarisambt, waarin één van de voorstellen van de commissie-Hammerstein is verwoord.

ROUWPROCES

‘Voor een flink aantal notarissen is hun kantoor gezien het bedrijfsresultaat eigenlijk geen kantoor meer. En dan doel ik niet alleen op de kleinste kantoren. De drempel om de nodige maatregelen te nemen is echter hoog’, zegt kandidaat-notaris Adriaan Rothfus van Turn Legal. ‘Uitstellen maakt de situatie alleen maar erger. Het klinkt misschien vreemd, maar het lijkt op een rouwproces: je wilt er niet aan, maar het is onontkoombaar en uiteindelijk kun je het een plaats geven. Stoppen is niet het einde van alles. Er is ook leven na het notariaat, als je daarvoor openstaat.’

KNB-voorzitter Ruud van Gerven: ‘Er is de komende jaren geen markt voor het huidige aantal kantoren. Ik heb er geen onderzoek naar gedaan, maar er moeten misschien wel tweehonderd kantoren verdwijnen. Er zijn niet zozeer te veel notarissen, als wel te veel kantoren. De koek is momenteel heel klein.

Het derde kwartaal van 2012 is heel moeilijk voor het notariaat, de cijfers zijn te droevig voor woorden. Het komt ook wel weer goed, maar het gaat jaren duren. Kantoren die geen bestaansrecht hebben, moeten tijdig stoppen om een faillissement te voorkomen. Je kunt beter een regeling treffen met de schuldeisers en het kantoor sluiten dan wachten tot het echt tot een faillissement komt, want dan is de schade veel groter.’

TOEZICHT

Terughoudend waar het kan, doortastend waar het moet, is het motto van het BFT. Directeur Geert Pieter Vermeulen: ‘Sinds 2009 vragen wij de kantoren om kwartaalcijfers. Bij kantoren met een slechte liquiditeit, solvabiliteit en rentabiliteit bestaat een risico dat de bewaarspositie wordt aangetast. Als wij zien dat het financieel slecht gaat met een kantoor en de liquiditeits-, solvabiliteits- en rentabiliteitscijfers “op rood staan”, rapporteren wij dat nu aan de voorzitter van de kamer van toezicht. De voorzitter voert dan meestal een gesprek met de notaris, zo nodig met ons erbij. Per 1 januari 2013 is het BFT integraal toezichthouder en nemen wij de toezichtstaak over die de voorzitter van de kamer van toezicht nu uitoefent. Ook dan moet de notaris met problemen zelf bepalen hoe hij of zij daaruit denkt te komen. Wij kunnen de voorzitter van

de kamer voor het notariaat dan wel vragen een stille bewindvoerder te benoemen, die de notaris een plan van aanpak laat opstellen of een taakstellende begroting maakt. Het BFT vindt het als toezichthouder niet wenselijk om als adviseur op te treden.

Het BFT houdt risicogericht toezicht en komt bij voorkeur in actie voordat de seinen op rood staan. De vraag is op welk moment doortastendheid geboden is. Vermeulen: 'Om tijdig iets te kunnen doen aan wat wij "de oranje gevallen" noemen, is het van belang dat de betrokken partijen daarvoor dezelfde normen hanteren. Daarover zijn wij nog in overleg met de KNB.'

TASK FORCE

Om tijdig te kunnen ingrijpen zal er een taskforce komen. In de praktijk betekent dit dat de secretaris van het KNB-bestuur informatie verzamelt en uitwisselt met het ministerie van Veiligheid en Justitie en het BFT. De KNB kan zelf zien of een notaris zijn of haar contributie tijdig betaalt. Hoe het zit met de betalingen aan het Kadaster en de pensioenfondsen moet de KNB vragen. Of een kantoor onder verscherpt toezicht staat van het BFT weet bestuurssecretaris Ineke van Geest niet. Maar uit openbare stukken weet zij wel dat hier

momenteel zo'n zeventig kantoren onder vallen. 'De opgetelde indicatoren leiden tot een lijstje met kantoren die ik vervolgens opbel', zegt Van Geest. Besproken wordt dan of, en zo ja hoe, het kantoor in samenwerking met een ander kantoor kan worden voortgezet of dat de stekker eruit getrokken moet worden. Soms blijkt het maken van een afspraak al voldoende om een notaris tot het besef te brengen dat er geen muziek meer in zit. In andere gevallen kan een (oud-)notaris optreden als coach, waarnemer of *troubleshooter*. Die worden ook benoemd als uit mediaberichten of signalen van de auditoren blijkt dat de kwaliteit in het geding is of dat er merkwaardige dingen gebeuren.

VADERFIGUREN

Ruud van Gerven: 'Een notaris laten inzien dat hij beter kan stoppen, is een informeel en precair proces.' Adriaan Rothfus: 'Een notaris zou moeten stoppen op het moment dat het zo min mogelijk pijn doet. Dat lukt eigenlijk niet zonder vakkundige hulp. Het is zowel een persoonlijk als een zakelijk traject.' De ideale stille bewindvoerder hoeft volgens Rothfus niet per se uit het notariaat te komen. 'De materie is voor een deel brancheonafhankelijk. Ik ben zelf een tijdje uit het notariaat gestapt en was crisismanager in allerlei bedrijven en organisaties. Belangrijker dan

branchekennis is dat iemand de zakelijke en de persoonlijke kant kan combineren.' De stille bewindvoerder zal zich waarschijnlijk vooral richten op het financiële deel van de problematiek. Dat hoeft er niet per se toe te leiden dat het kantoor wordt gesloten. Soms kan het samengaan met andere kantoren. De KNB ziet steeds vaker combinaties ontstaan van meerdere kantoren in verschillende vestigingsplaatsen die ondersteunende werkzaamheden samen doen. Anders dan de 'vaderfiguren' en 'rechterhanden' die de KNB tot nu toe naar kantoren in problemen heeft gestuurd, kan de bewindvoerder maatregelen afdwingen. Vorig jaar zei coach Peter de Lepper in *Notariaat Magazine* nummer 11 dat hij zijn opdracht moest teruggeven, omdat één van de kantoren die hij hielp niet wilde meewerken. De bewindvoerder hoeft daar dus niet bang voor te zijn.

COLLECTIEVE FINANCIERING

Oud-notaris en waarnemer van probleemkantoren Bé Haaijer is ook een keer begeleider geweest van een notaris in problemen. 'Als een notaris niet wil meewerken, kun je feitelijk niets, alleen maar druk uitoefenen. Omdat de stille bewindvoerder aanwijzingen kan geven, denk ik dat hij kans van slagen heeft. Maar de kosten zijn een probleem. De notaris moet die zelf gaan betalen en kan dat niet. Ik heb aan

‘Een notaris laten inzien dat hij beter kan stoppen, is een informeel en precair proces’

de KNB voorgesteld een stichting op te richten die de kosten hiervoor vergoedt. Ik denk dan aan eenzelfde bedrag als dat je krijgt voor het bijwonen van commissievergaderingen.’ Haaijer rekent er niet op dat zijn idee wordt overgenomen. ‘Vroeger waren we echt collega’s, maar door de commercialisering zijn we meer concullega’s geworden.’ Volgens KNB-bestuurssecretaris Van Geest heeft collectieve financiering inderdaad weinig kans van slagen. ‘Het Voorzieningsfonds is hiervoor niet bestemd en de leden willen waarschijnlijk niet bijdragen aan een andere voorziening. De goeden willen niet voor de slechten gaan betalen. Zij hebben het al zwaar genoeg. De overheid heeft ook al het voornemen om de kosten voor het toezicht en het tuchtrecht te verhalen op de beroepsgroep.’ Van het ministerie van Veiligheid en Justitie hoeft het notariaat evenmin iets te verwachten. Ruud van Gerven is onlangs wezen praten op het ministerie en heeft daar gewezen op de urgentie van de problemen. ‘Het ministerie wil meedenken over mogelijke oplossingen. Bijvoorbeeld over het verminderen van het aantal vestigingsplaatsen en over het stoppen van de verdergaande liberalisering, zodat de inschakeling van de notaris steeds minder vaak verplicht is.’ Verder is staatssecretaris Teeven akkoord gegaan met het voorstel om de termijn te

bekorten waarop een ‘probleemprotocol’ na het defungeren van de notaris kan worden toegewezen aan een ander kantoor. De huidige vijf maanden zijn teruggebracht tot twee weken. Dat scheelt vierenhalve maand aan doorlopende bedrijfskosten. Ruud van Gerven: ‘Maar twee dingen zijn voor het ministerie onbespreekbaar: terug naar vaste tarieven en geld voor het notariaat of individuele kantoren.’ ■

Pleisters, zalfjes en pilletjes

Ook andere sectoren hebben het moeilijk. Zo zijn er in de agrarische sector op dit moment veel faillissementen. Veel varkenshouders zitten klem, zegt Agnes te Molder van Zorg om Boer en Tuinder. De varkenshouders moeten met ingang van volgend jaar namelijk grotere stallen en luchtfilters hebben. Voor veel boeren is het niet rendabel om daarin te investeren. Maar stoppen is lastig als zij dan moeten afrekenen met de fiscus. Om ‘sociaal-emotionele hulp’ te bieden, voeren de ervaringsdeskundigen van Zorg om Boer en Tuinder met ongeveer tweehonderd boeren per jaar gratis informele gesprekken aan

de telefoon of aan de keukentafel. Het Productschap Akkerbouw heeft in zijn werkgroep ‘Voor de bakker’ twee adviseurs met wortels in het bakkersvak. Zij ‘plakken pleisters, smeren zalfjes en geven pilletjes’ aan kleine bakkerijen met problemen, zegt medewerker Mildred van Es. De kleinere bakkerijen hebben vooral moeite om op te boksen tegen de grote supermarkten. Het productschap levert ‘eerstelijnsadvies’ bij knelpunten in de bedrijfsvoering en ondersteunt startende ondernemers. De hulp is gratis en wordt betaald uit een heffing op meel.

VOX ET
LINGUA

Vertalingen (gewaarmerkt)

Da Costakade 8-huis
1052 SJ Amsterdam

Mobiel 06-20004823
Telefoon 020-6167821
E-mail vox@euronet.nl
Internet www.voxetlingua.nl

VOX ET LINGUA |

Splitsingstekeningen

- Splitsingstekeningen
- Splitsingsadviezen
- Volledige splitsingstrajecten
- Nieuwbouw en bestaand
- Vakkundig, ervaren en erkend

www.apartek.nl / info@apartek.nl

Voor inlichtingen over tarieven, plaatsingen
en combinatiekortingen van **commerciële**
en **personeelsadvertenties** in:

Notariaat
magazine

WPNR

Novocatie.nl

kunt u contact opnemen met:

Sales & Services, contactpersoon: Gerrit Kulsdom
T 0229 - 211 211, E-mail: administratie@salesandservices.nl

BESTGRADUATES LAW

Ben jij een juridisch talent?

Meld je aan voor de game en win een **reis naar Dubai!**

BestGraduates Law 2013 wordt mede mogelijk gemaakt door:

intermediair
op elk in je carrière

jobnet
alles voor je carrière

MEMORY MAGAZINE nrc carrière >

CARRIÈRE
JAARBOEK

LTP

ADVOCATENBLAD *stuyf*

RechtenStudie.nl

BestGraduates is een activiteit van memory events onderdeel van de memory group

Wat verwacht u van de nieuwe Wet op het notarisambt?

Er valt natuurlijk genoeg te schrijven over alle inhoudelijke kanten van de wijzigingen in de Wet op het notarisambt. Maar wat betekenen deze voor uw dagelijkse praktijk?

Nora van Oostrom, woordvoerder bestuur Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie

‘Ik verwacht dat deze de basis gaat vormen voor een afgewogen toezicht dat voor het notariaat helder maakt waar de grenzen van de ambtsuitoefening liggen. Het notariaat heeft daar behoefte aan, maar ook aan vertrouwen en beleidsvrijheid. In dat kader is het van groot belang dat het BFT en het notariaat samen optrekken in het zuiver houden van de beroepsuitoefening, zonder dat er onderling sprake is van vijandschap of wantrouwen: we hebben immers allebei hetzelfde doel voor ogen. Ook verwacht ik dat door de samenvoeging van de kamers van toezicht er meer eenheid zal ontstaan in het tuchtrecht, dat het voor notarissen eenvoudiger wordt te achterhalen wat de lijn in uitspraken op bepaalde terreinen is (verbetering van tuchtrecht.nl!) en dat op bijvoorbeeld internet eenvoudig na te gaan is hoe over bepaalde handelingen wordt gedacht. Tot slot hoop ik dat er daadwerkelijk gebruik zal worden gemaakt van de mogelijkheid toegevoegd notaris te worden, maar met name dat kantoren die mogelijkheid zullen bieden. We moeten voorkomen dat goede mensen wegens gebrek aan doorstroommogelijkheden het vak zullen verlaten, nu voor de toekomst die ervaren mensen heel hard nodig zijn.’

‘De wijzigingen in de wet zijn ingrijpend. Aansprekend, maar zonder veel bombarie ingevoerd, wordt de toegevoegd notaris. Een goed instrument voor een notarieel jurist die de juridische verantwoordelijkheid prima aandurft, maar (met goede reden) niet wil kiezen voor het ondernemerschap. Omdat de toegevoegd notaris een verdergaande verantwoordelijkheid heeft, mis ik wel waarborgen voor zijn eigen onafhankelijkheid omtrent zijn eigen (juridische) ethiek of integriteit in de wet. Het is daarnaast teleurstellend dat we, nadat we jarenlang de term ‘kandidaat’ hebben uitgelegd, nu ook de term ‘toegevoegd’ moeten gaan uitleggen aan de buitenwereld. De scheiding tussen toezicht en tuchtrecht is eigenlijk logisch. Voor de onafhankelijke tuchtrechtspraak is het goed dat de toezichtfunctie elders onder wordt gebracht. Maar hoe wordt deze functie door het BFT ingericht? En hoe wordt er gekeken naar de geheel eigen beroepsethiek en integriteit? Een (kandidaat-)notaris moet vaak lastige afwegingen maken op deze gebieden en bevindt zich geregeld in een spanningsveld (denk aan het al dan niet verlenen van ministerie). Zelfs voor mensen die nauw betrokken zijn bij het notariaat is dat wel eens lastig te begrijpen.

Tot slot ben ik benieuwd naar de psychologische test en met name de criteria die gelden voor het al dan niet toegelaten worden tot (toegevoegd) notaris. Als iemand die tien jaar werkzaam is geweest als kandidaat zijn volledige opvolgingstraject heeft besproken en uitgewerkt, wordt afgewezen op basis van deze test, dan heeft dat enorme consequenties. Daarnaast vraag ik me af of door deze toelatingseis een daadwerkelijke filter zal gaan plaatsvinden.’

Paul Kok, kandidaat-notaris bij Lingewaerd Notarissen in Huissen

‘De inwerkingtreding van de nieuwe Wna lijkt mij een ontwikkeling in de juiste richting. Met name de nieuwe procedure voor het aanvragen van de lichte waarneming is een enorme vooruitgang. De huidige procedure vind ik nogal omslachtig en bovendien erg ouderwets. De nieuwe, elektronische manier, lijkt mij een logische vooruitgang die een stuk efficiënter is. Ook over de toegevoegd notaris ben ik positief.

Volgens mij zijn er veel situaties waarin het wenselijk kan zijn om met één of meer extra notarissen te werken. Denk hierbij aan drukke tijden of een passeerafspraak buiten de deur. Tevens denk ik dat het voor veel (oudere) kandidaten prettig zal zijn om zich naar buiten toe als notaris te kunnen presenteren. Eindelijk van de titel ‘kandidaat’ af! Echter, toch een kritische noot. Aangezien er een ontwikkeling gaande is waarin steeds meer kantoren van een passeerpraktijk naar een adviespraktijk gaan, vraag ik mij af hoeveel er in de praktijk gebruikgemaakt gaat worden van de mogelijkheid om toegevoegd notaris te worden. Daarnaast hoef je voor de benoeming van toegevoegd notaris weliswaar geen ondernemingsplan te schrijven, maar er moet wel een persoonlijkheidstoets worden gedaan en ook de kosten voor de ledenbijdrage van de KNB zijn beduidend hoger dan die van een kandidaat-notaris met meer dan zes jaar werkervaring. Zouden kantoren in tijden van crisis wel bereid zijn om van hun kandidaten toegevoegd notarissen te maken? En eenmaal toegevoegd notaris, word je dan nog zo gemakkelijk in de maatschap betrokken?’

Annette van der Klooster, kandidaat-notaris en voorzitter Commissie kandidaat-notarissen

VRAGEN STAAT VRIJ

In deze rubriek beantwoordt een panel van in- en externe deskundigen allerlei vragen van (kandidaat-)notarissen. Die kunnen gaan over arbeidsvoorwaarden, verzekeringen, de notariële praktijk of een ander onderwerp. Deze keer staat de informatieplicht van artikel 25 lid 8 en 9 Wet op het notarisambt die sinds 1 januari 2012 geldt centraal. De experts zijn:

Anne Marie van Hoorn
| Senior onderzoeker,
Wetenschappelijk Bureau
Openbaar Ministerie

Jos van Leijen
| Advocaat-generaal,
Openbaar Ministerie
Den Haag

Corrie Heck
| Juridisch adviseur NJB,
Koninklijke Notariële
Beroepsorganisatie

Welke gegevens kan de officier van justitie vorderen?

Anne Marie van Hoorn: In het Wetboek van Strafvordering (Sv) is geregeld welke gegevens de officier van justitie mag vorderen. In de opsporingspraktijk gaat het vooral om identificerende gegevens (artikel 126nc Sv) en om andere dan identificerende gegevens (artikel 126nd Sv). Onder identificerende gegevens worden verstaan: naam, adres, woonplaats, postadres, geboortedatum en geslacht. Bij rechtspersonen gaat het ook om de rechtsvorm en de vestigingsplaats. Ook administratieve kenmerken vallen onder de identificerende gegevens, zoals het dossiernummer dat door de notaris wordt gehanteerd. Bij andere dan identificerende gegevens gaat het bijvoorbeeld om de omvang van de betaling, de bankrekeningnummers die zijn gebruikt, de datum waarop de betaling is gedaan en de

aanduiding van de rol van de betrokkenen bij de transactie. In de Wet op het notarisambt (Wna) is geregeld welke informatie de notaris moet verstrekken. Artikel 25 lid 9 Wna beperkt de informatieplicht van de notaris uitdrukkelijk tot gegevens die betrekking hebben op het betalingsverkeer dat via de derdengeldenrekening loopt.

De officier van justitie kan met toepassing van de bepalingen uit het Wetboek van Strafvordering de gegevens verkrijgen die worden genoemd in artikel 25 lid 8 Wna, maar zijn bevoegdheid is daartoe niet beperkt. Artikel 25 lid 9 Wna maakt ook de verkrijging van andere gegevens mogelijk. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan het antwoord op de vraag of een bepaalde persoon een of meer transacties heeft verricht waarvan de betaling via de derdengeldenrekening is verlopen. Het kan ook gaan om gegevens over de natuurlijke personen die verbonden zijn aan de rechtspersonen die partij zijn bij de transactie. De *ultimate beneficial owners*, oftewel UBO's. ■

In welk stadium van het opsporingsonderzoek wordt de vordering bij de notaris gedaan?

Jos van Leijen: Zodra de opsporing is aangevangen, kan de notaris met een vordering worden geconfronteerd. Dit kan dan ook zeer wel zijn op het moment dat dit strafrechtelijk onderzoek bij de betrokkene (de verdachte) volstrekt nog niet bekend is en in diepste geheim wordt uitgevoerd. De informatie van de notaris kan bijvoorbeeld van belang

worden geacht om nog onbekende bankrekeningen te achterhalen. Ook kan de vordering in relatie staan met een verklaring van een getuige, een afgeluisterd telefoongesprek of een bij een doorzoeking in de woning van de verdachte aangetroffen notitie of akte. De vordering kan nog worden gedaan ten tijde van de behandeling in hoger beroep van de strafzaak en wat betreft het achterhalen van vermogen, zelfs nog tot in de executiefase van de aan de strafzaak verbonden ontnemingsprocedure. De notaris dient de vordering geheim te houden. Deze geheimhoudingsplicht is opgenomen in artikel 126a lid 5 Sv en artikel 126bb lid 5 Sv. Schending van deze wettelijke geheimhoudingsplicht is strafbaar op grond van artikel 272 Sr. ■

Moet de naam van de verdachte in de vordering worden vermeld?

Jos van Leijen en Anne Marie van Hoorn:

De naam van de persoon op wie het strafvorderlijk onderzoek is gericht (de verdachte) hoeft niet in de vordering te worden aangeduid. Het is in de regel wenselijk om die naam niet breed bekend te maken. Soms zal die persoon zelfs nog onbekend zijn (een NN-verdachte [*nomen nescio* – red.]). De vordering heeft bovendien geen betrekking te hebben op de verdachte zelf. Er kunnen ook gegevens worden gevorderd over personen die geen verdachte zijn. ■

Moet de notaris de vordering nog controleren?

Corrie Heck: In de vordering moet nauwkeurig worden vermeld welke gegevens precies worden verlangd (vergelijk bijvoorbeeld artikel 126nd lid 3 Sv). Zo moet zo duidelijk mogelijk worden aangegeven om welke transactie of welke betalingen het gaat. Welke gegevens in het kader van het opsporingsonderzoek precies nodig zijn, verschilt per zaak. In de vordering dient ook een verwijzing naar artikel 25 lid 9 Wna te worden opgenomen. In die zin dient de

notaris zich er wel van te vergewissen dat het om een vordering gaat in de zin van artikel 25 lid 9 Wna. Het is niet aan de notaris om te controleren in hoeverre er sprake is van een strafvorderlijke verdenking noch of de vordering het (gerechtvaardigd) belang van het onderzoek dient. De notaris dient uit te gaan van de rechtmatigheid van de vordering. Als de notaris fouten of verschrijvingen in de vordering constateert en hij daardoor, of om een andere reden, twijfelt aan de rechtmatigheid van de vordering, ligt het voor de hand dat hij daarover telefonisch in contact treedt met de officier van justitie. ■

Wanneer is er sprake van ‘in het belang van het onderzoek’?

Jos van Leijen: In artikel 126nc en 126nd Sv staat expliciet aangegeven dat de bevoegdheden tot het vorderen van gegevens slechts mogen worden toegepast wanneer die toepassing in het belang is van het onderzoek. Dat is ook logisch; opsporingsbevoegdheden mogen slechts worden toegepast in het kader van de opsporing van strafbare feiten. De uitoefening van die bevoegdheden kan niet alleen plaatsvinden bij een ‘klassieke’ verdenking van een redelijk vermoeden van schuld aan enig

strafbaar feit, maar ook wanneer een redelijk vermoeden bestaat dat in georganiseerd verband ernstige strafbare feiten zullen worden gepleegd. Het belang van het onderzoek heeft juist in dat kader een ruim bereik. Het volgen van wit te wassen gelden, het achterhalen van mededaders of strolieden die vermogen voor de verdachte verhullen of verbergen, het traceren van vermogen teneinde beslaglegging te kunnen realiseren, zijn daarbij voorname beweegredenen. Een op zichzelf genomen, weinig zeggend gegeven (bijvoorbeeld: het adres van een bij de transactie betrokken partij of het exacte moment van overboeken van de gelden) kan, in samenhang met andere gegevens, van doorslaggevend belang blijken voor het achterhalen van de waarheid of het afnemen van crimineel vermogen. Overigens gelden

voor de toepassing van strafvorderlijke bevoegdheden in het kader van een onderzoek naar het beramen of plegen van ernstige misdrijven in georganiseerd verband bijzondere bepalingen. Het gaat in dit geval om de artikelen 126uc en 126ud Sv die inhoudelijk vergelijkbaar zijn met de artikelen 126nc en 126ud Sv. ■

HEBT U OOK EEN VRAAG ?

Mail naar nm@knb.nl en wij zorgen dat deze beantwoord wordt.

En
verder:

‘Ik verheug me op mijn nieuwe status’

'Ik zie echt alleen maar voordelen'

Op 1 januari 2013 zal de toegevoegd notaris zijn intrede doen in het notariaat. Victoria Ogier-Heitman, nu nog kandidaat-notaris bij Notarishuys Veldhoven, kijkt ernaar uit.

TEKST Arnoud Veilbrief | FOTO Truus van Gog

Ze is snipverkouden, maar dat kan haar goede stemming niet verpesten. Ze vertrekt over een paar dagen met haar man en twee kinderen naar Florida voor een korte vakantie, maar dat is niet de belangrijkste reden. Ze hoopt zich vanaf 2013 notaris te mogen noemen. Nou ja, toegevoegd notaris. 'Het klinkt anders, maar het komt bijna op hetzelfde neer.'

Victoria Ogier-Heitman wist al vroeg welke kant ze op wilde met haar studie. Een korte kennismaking met het notariaat, aan het begin van haar studietijd in Leiden, maakte haar enthousiast voor het ambt. 'De menselijke kant ervan sprak me zo aan. Mijn vader is bedrijfsjurist in de bouwwereld en had op die manier al veel ervaring met notarissen. Via relaties van hem rolde ik van de ene stage in de andere. Ik heb nooit meer getwijfeld.' 'Ik werd lid van de notariële studievereniging. Dat vond ik een mooie combinatie van inhoud en ontspanning. Ik was niet echt een "student-student". Ik woonde nog bij mijn ouders in Nieuwegein, waar mijn vader voor zijn baan uit Limburg naartoe was verhuisd. En ik had al een relatie met mijn huidige man. Ik was heel gelukkig met die balans.'

KEUZE

'Toen ik in 2002 – keurig binnen vier jaar afgestudeerd – als kandidaat-notaris begon, lag het voor de hand dat ik uiteindelijk notaris zou worden. Dat liep anders. Mijn man begon voor zichzelf

als zelfstandig ondernemer in het vastgoed. Ik hielp vanaf het begin mee in de zaak. En we kregen kinderen. Als ik dan ook nog partner zou worden, zou ik twee bedrijven hebben. Dat was een beetje te veel. En partner zijn bij een notariskantoor is eigenlijk niet te doen in drie dagen in de week, vier is al krap. En los daarvan, je kunt het aan je partners niet verkopen om niet voor de volle honderd procent bij het kantoor betrokken te zijn. Ik moest kiezen tussen het bedrijf van mijn man en mijn carrière, dit was mijn keuze.'

GEEN ONDERNEMER

'Het leek er niet in te zitten, notaris worden. Natuurlijk was dat een teleurstelling, maar het liep nu eenmaal zo. En als kandidaat-notaris ben ik ook niet ongelukkig geweest. Er zijn genoeg mensen die het hun hele leven blijven. Maar eerlijk is eerlijk, het voelde als een concessie.' 'Maar toen kwam daar het voorstel van de commissie-Hammerstein om de toegevoegd notaris in het leven te roepen, al heette dat toen nog niet zo. Een notaris die wel volledig zelfstandig akten passeert, maar die geen ondernemer is. De Tweede Kamer gaf zijn zegen aan het plan. Ja, en zo mag ik me dan – hopelijk – vanaf begin 2013 toegevoegd notaris noemen.' Lachend: 'Ik denk dat tijdens de jaarwisseling de champagne nog beter zal smaken.'

STAPJE HOGER

'Ik verheug me op mijn nieuwe status. Geen waarneming meer hoeven aan te vragen bij de kamer van toezicht om

als plaatsvervangend notaris een akte te kunnen passeren in een dossier dat je zelf behandeld hebt. Dat is zo'n gedoe. En het is er ook niet voor bedoeld. Nee, ik ben hier na tien jaar echt klaar voor. Het is voor je gevoel toch een stapje hoger op de ladder. Je hebt zwaardere dossiers, die je van A tot Z zelf begeleidt. Je denkt mee op een hoger niveau.'

IDEAAL

'Ik denk dat er veel meer kandidaat-notarissen zijn voor wie dit een uitkomst is. Met name voor vrouwen die in dezelfde situatie zitten als ik. Maar de groep geïnteresseerden is breder, denk ik. Voor iedereen die zich professioneel volledig wil ontwikkelen, maar om de een of andere reden niet voelt voor managementtaken en het ondernemerschap, is de vorm van de toegevoegd notaris ideaal. Ook voor de kantoren, trouwens. Zij kunnen nu veel meer aktes passeren, zonder dat de financiële en organisatorische structuur van het kantoor veranderd hoeft te worden. Als je het zo bekijkt, zullen bovendien de notarissen ontlast worden. De toegevoegd notaris mag namelijk zelfstandig passeren. Ik zie echt alleen maar voordelen.'

NAAM

'Alleen die naam zit me nog net niet helemaal lekker. Hij zal wel vragen oproepen bij het publiek. Dat neem ik voorlopig graag op de koop toe, maar misschien moeten we het daar later nog maar eens over hebben. Gewoon notaris, dat klinkt toch het best.' ■

OPINIE

Kwaliteit, integriteit en (gezond) ondernemerschap

De heer Holtman zette in het vorige *Notariaat Magazine* een aantal overwegingen op papier. Tevens riep hij op tot discussie over diverse ideeën die momenteel met het oog op een gezonde toekomst van het notariaat worden geopperd en besproken. Ik ga graag in op deze oproep en werp in deze bijdrage een ander licht op een aantal van de gedane suggesties.

In het rapport 'Met recht vooruit' geeft het nieuwe bestuur van de KNB haar visie op de negatieve ontwikkelingen in het notariaat en de in haar ogen gewenste aanpak. In dat rapport lees ik termen als: schaalvergroting, samenwerking, de moeilijke positie van solitaire kantoren, efficiency enzovoort. Zeker, deze termen spreken ook mij als accountant aan. Maar de gedachte dat hieraan direct of indirect criteria worden gekoppeld op basis waarvan over uw toekomst kan worden besloten, lijkt mij niet wenselijk. U hoort het heft in eigen hand te houden en – weliswaar met behulp van dergelijke criteria – voortdurend zelf de levensvatbaarheid van uw kantoor in de gaten te houden.

RECHTE RUG

Volgens het rapport is, gezien de aard van het beroep, een solide financiële positie van belang. Maar een gering inkomen of beperkte financiële middelen houdt niet in dat er automatisch een integriteitsrisico is. Sterker, er zijn meer

beroepsgroepen waarbij een bovengemiddeld rechte rug is vereist, maar zonder toezicht op inkomen of financiële positie. Zo is er geen enkele wet- of regelgever, beroepsorganisatie of toezichthouder geïnteresseerd in de financiële positie van uw accountant! En hoop ik maar dat mijn tandarts en garagist, om maar eens wat beroepen te noemen, voldoende financieel solide zijn.

BESTAANSRECHT

Ik plaats vraagtekens bij het idee om een taskforce in te richten die, aan de hand van financiële parameters, notaris-kantoren gaat wegen, beoordelen en adviseren. Kan inkomen een representatieve parameter zijn om de toekomst van een notariskantoor op te baseren? Er is immers een relatie tussen inkomen en financiële positie. En wanneer is de financiële positie van een kantoor zwak, hoe wordt dat beoordeeld, en waar ligt de grens tussen doorgaan en stoppen? Een solitair kantoor met een modaal of lager inkomen of zwakke financiële

positie dat zich desondanks kan redden, verdient evenveel kans op een gezonde toekomst als elk ander.

Integriteit moet worden geborgd door superieure regelgeving en excellent toezicht en natuurlijk opleiding. Als er sprake moet zijn van criteria dan zijn er in mijn ogen maar twee: kwaliteit en integriteit. Elk notariskantoor dat kwaliteit en integriteit kan waarborgen, heeft in beginsel bestaansrecht.

FALSE START

Herhaaldelijk wordt verder gewezen op de voordelen en zelfs noodzaak van samenwerken. Ook hier staan theorie en praktijk in mijn ogen ver van elkaar af. Een 'bewust solitair notaris' zal niet eenvoudig samenwerken. Twee perspectiefloze notariskantoren kennen, geadviseerd om samen te werken, al direct een valse start. Verkijkt u zich niet op de praktische nadelen van 'gedwongen' samenwerking. En bedenkt wat al jarenlang in de top vijf van oorzaken voor financiële problemen staat: juist, samenwerkingsproblemen!

*Hans van Antwerpen RA,
branche-accountant voor het notariaat*

Het bestuur stelt het erg op prijs dat er ook van buiten het notariaat wordt meege gedacht over de toekomst van ons mooie beroep. Daarbij zijn kritische geluiden, vooral als deze goed onderbouwd zijn, even welkom als instemmende. Ter geruststelling. Het is zeker niet de bedoeling, dat een eventueel in te stellen taskforce kantoren die minder winstgevend zijn, gaat stimuleren de deuren te sluiten. Uitsluitend kantoren zonder enig perspectief zullen geholpen worden met het afbouwen van hun activiteiten. In beginsel zal dat gebeuren op vrijwillige basis. Doel hiervan is om erger te voorkomen. Ook zal uiteraard niemand op welke wijze dan ook gedwongen

worden te gaan samenwerken met anderen. Van Antwerpen legt dit samenwerken wellicht te beperkt uit. Samenwerken is niet hetzelfde als fuseren. Een solitair kantoor kan zich bijvoorbeeld aansluiten bij een brancheorganisatie zoals Netwerk Notarissen. Maar ook tweewekelijks met enkele kantoren in de regio kennis en informatie uitwisselen, is een voorbeeld van samenwerking. In het concept-visiestuk staat helder beschreven dat er ook in de toekomst plaats is voor solitaire kantoren en dat het tot de taak van de KNB behoort deze kantoren zo nodig perspectief te bieden, waar mogelijk door het bevorderen van – een combinatie van – specialisatie, samenwerking en

innovatie. Volledig ben ik het met Van Antwerpen eens dat kwaliteit tot de kernwaarden van het notariaat behoort en dat integriteit een van de belangrijkste kenmerken is van de beroepshouding van de notaris.

*Ruud van Gerven, voorzitter Koninklijke
Notariële Beroepsorganisatie*

.....
*Wilt u reageren op de opinie van de heer
Van Antwerpen of de reactie van het KNB-
bestuur? Mail dan naar nm@knb.nl*
.....

EPN reageert op Belastingplan 2013

UITGELICHT

In verband met de behandeling in de Tweede Kamer van het Belastingplan 2013 heeft de Wetenschappelijke Adviesraad van de EPN verschillende vragen geformuleerd die van belang zijn voor de estateplanningspraktijk. Het bestuur van de EPN heeft deze vragen toegezonden aan de vaste commissie voor Financiën met het verzoek deze voor te leggen aan de regering. In de brief van de EPN komen de volgende vragen aan de orde:

1. Uitbreiding schenkingsvrijstelling in verband met de eigen woning?
2. Geen belastingkorting meer als vruchtgebruiker van aanmerkelijkbelangaandelen overlijdt?
3. Kan overlijdensdividend belastingvrij worden uitgekeerd als de erflater was gehuwd in gemeenschap van goederen?
4. Wanneer valt de goedkeuring te verwachten waarbij voor de defiscalisering een termijn

- wordt gegund om een nalatenschap af te wikkelen?
5. Valt een renteovereenkomst onder het bereik van artikel 7:177 BW?
 6. Is artikel 10 SW van toepassing bij een niet-uitgevoerd periodiek verrekenbeding?

Op de website van de EPN (www.epn-notaris.nl) is de brief aan de Tweede Kamer te vinden waarin deze vragen verder zijn uitgewerkt.

VMSN: Mediation online

In 2013 start VMSN met een systeem voor online mediation. In deze tijd van digitale communicatie en dienstverlening hebben consumenten naar verwachting behoefte aan het in onderling overleg vastleggen van afspraken via de computer. De sfeer, ordelijke communicatie en juistheid van de afspraken worden door de notaris-mediator gedurende het digitale proces begeleid.

De VMSN heeft hiervoor een systeem ontwikkeld dat in eerste instantie wordt toegepast bij echtscheidingen. In de toekomst zal dit systeem uitgebreid kunnen worden voor

andere rechtsgebieden. Gebruik van het programma en de eis van één of meer persoonlijke gesprekken worden omschreven en toegelicht tijdens twee cursusdagen. De cursus start op zeer korte termijn. Meer informatie kunt u vragen via info@vmsn.nl.

VMSN-leden die geïnteresseerd zijn, kunnen hun werkzaamheden vanaf medio 2013 online aanbieden, maar zijn dit uiteraard niet verplicht. Met invoering van dit systeem biedt de VMSN haar leden een mogelijkheid om zich te onderscheiden in de markt.

CURSUSSEN

EPN jaarlijkse actualiteitendag

Datum: 27 november 2012

Locatie: Jaarbeurs te Utrecht

Tijdens de EPN Actualiteitendag zullen traditiegetrouw de leden van de Wetenschappelijke Adviesraad (WAR) als docenten optreden, te weten de heren mr. P. Blokland, mr. F.A.M. Schoenmaker, prof. dr. F. Sonneveldt en prof. mr. A.H.N. Stollenwerck. Er zal aandacht worden besteed aan het Belastingplan 2013. Daarnaast wordt er zoals gebruikelijk ingegaan op jurisprudentie en andere actualiteiten op civiel en fiscaal gebied die voor de estate planner van belang zijn. Meer informatie is te vinden op www.epn-notaris.nl.

VERENIGINGSNIEUWS

Unieke samenwerking EPN-Consumentenbond

De EPN en de Consumentenbond gaan samenwerken! De Consumentenbond en de EPN zullen gezamenlijk een serie informatieboekjes publiceren met voorlichting op het gebied van estate planning. De boekjes hebben tot doel de consument voor te bereiden op het gesprek met de notaris. Op de kaft zullen het logo van de Consumentenbond én van de EPN gedrukt worden. De boekjes zullen door de Consumentenbond verkocht worden; EPN-leden kunnen de boekjes tegen kostprijs afnemen en desgewenst het voorwoord personifiëren. In de boekjes zal informatie over de EPN en haar leden worden opgenomen. Ook komt er een verwijzing naar de EPN-ledenlijst (website) in te staan. Inmiddels zijn de voorbereidingen gestart voor het eerste boekje dat zal gaan over het levenstestament. Dit zal begin volgend jaar verschijnen. De boekjes kunnen per vijftig stuks worden afgenomen.

Flex-bv met een vergrootglas

De nieuwe vereniging voor notarieel ondernemingsrecht specialisten (VOC) organiseerde samen met de KNB en het Molengraaff instituut voor privaatrecht een druk bezocht congres over de flex-bv. Meer dan tweehonderd (kandidaat-)notarissen woonden op 19 oktober 2012 in het Utrechtse Polman's Huis een drietal lezingen bij over de vernieuwde rechtsvorm. VOC-voorzitter Ruud van Helden sprak in een korte inleiding over het belang van de nieuwe specialistenvereniging in het notariaat. Hij riep de aanwezigen op zich aan te melden voor het lidmaatschap van de VOC. Dagvoorzitter prof. mr. D.F.M.M. Zaman behandelde vervolgens de organisatiestructuur van en de bevoegdheden bij de flex-bv. Omdat prof. mr. W.J.M. van Veen door ziekte verhinderd was, behandelde Zaman ook diens onderwerp 'De flex-bv in besloten verhoudingen: statuten of aandeelhoudersovereenkomsten?'. Prof. mr. B. Bier ging in op het thema 'Kapitaal en kapitaalbescherming'. Het congres werd afgesloten met een gezellige borrel.

EPN/Grotius-opleiding van start in maart 2013

De gerenommeerde EPN/Grotius-specialisatieopleiding Estate Planning zal op 13 maart 2013 beginnen met een tweedaagse bijeenkomst in Zeist. Vervolgens vinden er in de loop van 2013 nog acht bijeenkomsten in Utrecht plaats. De opleiding wordt afgesloten met een mondeling examen. Na het behalen, voldoet men aan de eisen van het EPN-lidmaatschap. Meer informatie over de opleiding is te vinden op de website van de Grotius Academie: www.grotiusacademie.nl. De kosten voor deze specialisatieopleiding bedragen 5.360 euro exclusief BTW (prijswijziging voorbehouden). Leden van de EPN ontvangen eenmalig 250 euro exclusief BTW korting op de gemelde cursusprijs.

De KNB is per direct op zoek naar:

Bestuurslid, kandidaat-notaris

Functie-informatie

Het bestuur van de KNB is belast met de uitoefening van zijn in de Wet op het notarisambt omschreven taken. Het geeft algemene leiding aan en regelt de werkzaamheid van het bureau van de KNB. Het bestuur wordt in de uitvoering van zijn taken bijgestaan door dat bureau. Het KNB-bestuur telt zeven leden. Het betreft een collegiaal bestuur, waarin gezamenlijk verantwoordelijkheid wordt gedragen.

Competentieprofiel bestuurder

- Bestuurs sensitiviteit.
- Goed kunnen samenwerken, bijdragen aan een gezamenlijk resultaat.
- Helikopterview, overzicht over (delen van) een vraagstuk, gegevens of project.
- Goede mondelinge presentatie.
- Afstand kunnen nemen van de dagelijkse praktijk.
- Onderschrijven van de nieuwe koers en het visiestuk 'Met recht vooruit'.

De Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) is de publiekrechtelijke beroepsorganisatie van notarissen en kandidaat-notarissen, gevestigd in Den Haag. Namens de leden onderhoudt de KNB contacten met overheid, politiek en maatschappelijke organisaties. De KNB houdt zich onder meer bezig met kwaliteitszorg, toezicht, opleidingen, verordeningen, beroeps- en gedragsregels, informatietechnologie en publieksvoorlichting.

Voor deze functie is bestuurlijke ervaring een aanbeveling, oog voor de juridische en maatschappelijke betekenis van het notariaat een vanzelfsprekendheid. De werkbelasting die het bestuurslidmaatschap met zich meebrengt, is ongeveer anderhalve dag per week. De benoemingstermijn bedraagt maximaal twee keer drie jaar.

Inlichtingen

Kandidaten met belangstelling voor deze functie kunnen contact opnemen met KNB-voorzitter Ruud van Gerven (r.vangerven@hogevangerven.nl).

Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie
T.a.v. Ineke van Geest
Spui 184, Postbus 16020, 2500 BA Den Haag.
Telefoon directiesecretariaat: 070 3307163.

**Koninklijke Notariële
Beroepsorganisatie**

Leden steunen nieuwe koers KNB

De nieuwe koers van de KNB kan rekenen op steun van een ruime meerderheid van de leden. Tijdens een extra ingelaste vergadering van de ledenraad eind oktober kon die conclusie worden getrokken. De leden hebben zich in de weken voorafgaand aan deze vergadering kunnen uitspreken over de nieuwe koers en over de plannen voor de organisatiestructuur van de KNB. Dat gebeurde via vier regiobijeenkomsten en een peiling onder alle leden. De uitkomsten gaven een beeld te zien van brede steun voor de plannen van het bestuur.

ACTIEVERE LOBBY EN PR

Opvallend is de nagenoeg unanieme wens van de leden dat de KNB zich duidelijker moet presenteren en manifesteren door gebruik te maken van een actievere lobby en PR. De afgelopen periode heeft dat al geresulteerd in een aantal publicaties in dag- en opiniebladen, vooral over de benarde positie van veel notariskantoren.

Hiermee hopen wij het hardnekkige, maar inmiddels volslagen achterhaalde beeld van notarissen als grootverdieners te hebben bijgesteld. Ook zijn de afgelopen maanden diverse gesprekken gevoerd met ambtenaren en politici en zijn werkbezoeken voor (nieuwe) Kamerleden gepland of hebben zij die inmiddels al afgelegd. Verder is de rijksbegroting uitgeplozen en zijn vragen gesteld aan Kamerleden over voornemens van de regering die het notariaat graag anders geregeld ziet of juist ondersteunt. Met staatssecretaris Teeven van Veiligheid en Justitie zal nog dit jaar gesproken worden over de plannen van het nieuwe Kabinet. Ook hij zal een werkbezoek afleggen om meer inzicht te krijgen in de actuele stand van zaken in het notariaat.

CAFETARIAMODEL

De organisatie van de KNB zal zodanig worden aangepast dat zij op deze speerpunten adequater kan functioneren. Met de aanbevelingen van het rapport van Berenschot en de reactie van het bestuur daarop zijn de leden het over het algemeen eens. De diensten van de KNB zullen in de nabije toekomst meer via een cafetariamodel gefinancierd worden, zodat alleen leden die daar gebruik van willen maken ervoor betalen.

DEMOCRATISERING ORDE

Over de precieze inrichting van de bestuurlijke organisatie van de KNB (ringen, ledenraad, bestuur) bestaat nog discussie. Gezocht wordt naar een vorm waarbij zoveel mogelijk leden zich betrokken voelen bij de beleids- en besluitvorming, zonder dat hiervoor een groot en log overlegcircuit wordt opgetuigd. Op verzoek van de ledenraad gaat het bestuur onderzoeken of er een tussenvorm mogelijk is, waarbij de ledenraad bijvoorbeeld deels bestaat uit vertegenwoordigers uit de ringen en deels uit vertegenwoordigers van diverse notariële groepen. ■

Ruud van Gerven | VOORZITTER KNB

Benoeming leden kamers van het notariaat in gang

Op 30 januari zal de nieuwe ledenraad van de KNB de leden en plaatsvervangend leden voor de vier kamers voor het notariaat benoemen. Uiterlijk 10 januari moeten de nieuwe ringbesturen hun voordracht bij het bestuur van de KNB bekend hebben gemaakt.

Elke kamer voor het notariaat bestaat uit een voorzitter en vier leden. Twee daarvan zijn notaris, toegevoegd notaris of kandidaat-notaris. Deze leden worden, op voordracht van de ringbesturen, voor vier jaar benoemd. Daarnaast worden twee of meer plaatsvervangers aangewezen.

ZAKEN AFHANDELEN

Het ministerie van Veiligheid en Justitie heeft de KNB verzocht de notariële leden voor de kamers voor het notariaat zo snel mogelijk te benoemen, om te voorkomen dat klachten moeten wachten op vorming van de nieuwe kamers. De kamers van toezicht blijven tot 1 april bevoegd om zaken die voor 1 januari zijn ingediend af te handelen.

RINGEN

Per 1 januari moet het KNB-bestuur tien voorlopige ringbesturen aanwijzen. Voorstellen hiervoor moeten voor 7 december zijn ingediend bij de secretaris van het KNB-bestuur. Uiterlijk 10 januari moeten er vervolgens nieuwe ringbesturen zijn gekozen tijdens ringvergaderingen in elk arrondissement.

Nadere informatie: KNB, Ineke van Geest,
telefoon 070 3307154 (i.van.geest@knb.nl)

*Per 1 januari moet
het KNB-bestuur
tien voorlopige ring-
besturen aanwijzen*

Declaratiegeschillen naar geschillencommissie

Per 1 januari worden declaratiegeschillen tussen de notaris en de cliënt niet langer behandeld door ringvoorzitters, maar door een speciale geschillencommissie voor het notariaat. Lopende zaken worden nog volgens

Lopende zaken worden nog volgens de oude regeling afgemaakt

de oude regeling afgemaakt. De geschillencommissie bestaat uit een rechter, een notaris en iemand namens de consumenten.

De overgang hiernaartoe is in volle gang. De KNB heeft in november 2011 een verordening gemaakt, die nog goedgekeurd moet worden door de minister van Veiligheid en Justitie.

Nadere informatie: KNB, Lineke Minkjan, telefoon 070 3307139 (pu@knb.nl)

Het Besluit op het notarisambt zal naar verwachting in werking treden op 1 januari

Besluit op het notarisambt gepubliceerd in Staatsblad

Het Besluit op het notarisambt is gepubliceerd in het Staatsblad. Aanleiding voor dit besluit is de wijziging van de Wet op het notarisambt (Wna). In het Besluit op het notarisambt is een uitvoeringsregeling opgenomen van het register voor het notariaat (artikel 5 Wna), de Commissie toegang notariaat (artikel 8 Wna) en de invordering van de tuchtrechtelijke boete (artikel 103a Wna). Daarnaast is in het besluit de regeling van de kamers van toezicht, na wetswijziging kamers voor het notariaat genoemd, aangepast.

De wetgever heeft van de gelegenheid gebruik gemaakt om in het Besluit op het notarisambt de inhoud van het Besluit beroepsvereisten kandidaat-notaris en het Besluit deeltijd notaris ongewijzigd over te nemen. Hierdoor voorziet een overkoepelend besluit in de uitvoering van de Wna. Het Besluit ondernemingsplan notaris blijft vooralsnog als zelfstandig besluit gehandhaafd totdat een toekomstige herziening van de wettelijke regeling van dit onderwerp eventueel tot stand komt. Het Besluit op het notarisambt zal naar verwachting in werking treden op 1 januari.

Nadere informatie: KNB, Madeleine Hillen-Muns, telefoon 070 3307139 (m.hillen@knb.nl)

KNB Cursusagenda

21 november 2012

Omzetbelasting onroerende zaken

In deze cursus wordt u in één dag volledig op de hoogte gebracht van de complexe fiscale wetgeving op vastgoedgebied.

11 december 2012

Efficiënte bedrijfsvoering

Na afloop van deze cursus beschikt u over een efficiëncyscan van uw eigen kantoor en hebt u de handvatten om de gesignaleerde knelpunten op te lossen. U bent in staat de bedrijfsvoering op uw eigen kantoor efficiënter te laten verlopen.

14 december 2012

Introductie Nalatenschapsmediation

Na het volgen van de cursus hebt u kennisgemaakt met mediation en in het bijzonder met nalatenschapsmediation. Er wordt een begin gemaakt met het leren van vaardigheden en technieken die je bij mediation toepast.

18 december 2012

Toegevoegde waarde van de notaris

U leert hoe u zich als notaris positiever kunt profileren. Deze training zal u helpen een meer gedreven en commerciële houding aan te nemen, zowel binnen als buiten kantoor.

17 januari 2013

Wet-Hammerstein

Na het volgen van deze cursus weet u wat voor u de belangrijkste wijzigingen zijn als gevolg van de wet-Hammerstein.

24 januari 2013

Schenken en vererven van een aanmerkelijk belang

Aan de hand van praktijkscenario's worden risico's en (advies)kansen geïdentificeerd waar u de dag na de cursus direct proactief inhoudelijk en commercieel mee aan de slag kunt.

29 januari 2013

Studiedag voor notariële medewerkers

Tijdens deze studiedag, in het bijzonder voor ervaren notariële medewerkers, worden onder andere de volgende onderwerpen behandeld: erfdiensbaarheden, kwalitatieve verplichtingen, kettingbedingen, actualiteit relatievermogensrecht en actualiteiten erfrecht.

14 februari en 14 maart 2013

Sales

Wat kunt u doen om nieuwe klanten te genereren en hoe kunt u meer werk halen uit uw huidige klantenbestand? Tijdens deze training krijgt u praktische tips en trucs om gelijk mee aan de slag te gaan.

Dit is slechts een selectie uit het totale cursusaanbod. Voor meer informatie, inschrijven en het complete opleidingsaanbod: KNB, cursussen en congressen, telefoon 070 3307125. (cursussen@knb.nl) of NotarisNet/Opleidingen

Conceptverordening dienstweigeren naar ledenraad

De KNB bereidt een verordening dienstweigeren voor met situaties wanneer een notaris zijn dienst moet weigeren. Zo staat er onder andere in dat wanprestatie van de cliënt niet per definitie reden is om dienst te weigeren. Daarnaast komen er checklists van voorbeelden die notarissen en kandidaat-notarissen kunnen gebruiken als leidraad.

De conceptverordening is tot stand gekomen dankzij input van verschillende leden. 21 november wordt het concept besproken in de ledenraad.

Wanprestatie van de cliënt is niet per definitie reden om dienst te weigeren

Nadere informatie: KNB, Lineke Minkjan, telefoon 070 3307139 (pu@knb.nl)

*Met welke vraag kan ik bij de afdeling Praktijkuitoefening terecht? En wat doet de afdeling Communicatie? Elke maand vertelt een medewerker van het KNB-Bureau over zijn/haar werk, uitdagingen en drijfveren. Deze maand **Lineke Minkjan**, hoofd Praktijkuitoefening bij de KNB.*

Wie is Lineke Minkjan?

‘Mijn motto is het recht op rechtszekerheid. In een rechtsstaat hebben mensen daar recht op en notarissen moeten dus betrouwbaar zijn. De afdeling Praktijkuitoefening ondersteunt notarissen daarbij. Ik ben nu ruim tien jaar bij de KNB, daarvoor werkte ik bij de Orde van Advocaten en deed daar vergelijkbaar werk. Toen was mijn motto overigens “het recht op recht”.’

Waar hou je je wekelijks mee bezig?

‘Regelgeving, kwaliteitsbevordering en praktijkondersteuning zijn de drie pijlers van mijn afdeling. We houden verordeningen bij en maken nieuwe regels. Daarvoor heb ik regelmatig overleg met het ministerie van Veiligheid en Justitie. Verder zijn we constant bezig het systeem van peer reviews door te ontwikkelen om zo de kwaliteit van de notarissen te bevorderen. Zo nodig dienen we tuchtrechtelijke klachten in. Daarnaast beantwoorden we diverse praktijkvragen over de verordeningen en maken daar Q&A's van. Ten slotte doen we aan klachtenopvang: particulieren kunnen bij ons informeel terecht met hun klacht en dat is heel succesvol. We krijgen elk jaar zo'n driehonderd verzoeken en verreweg de meeste worden opgelost.’

Close up

De verordening hiervoor ligt nog ter goedkeuring bij het ministerie, de overeenkomst met de geschillencommissie moet nog worden uitonderhandeld en we zijn nog bezig met algemene voorwaarden. Dit moet allemaal per 1 januari klaar zijn, dus het is druk op dit moment.

Los van deze ontwikkelingen vind ik het erg belangrijk dat de regels die de KNB maakt, gedragen worden door het notariaat en werkbaar zijn. Uit wat er nu gaande is bij de KNB blijkt dat we het vertrouwen van de leden moeten terugwinnen en dat we aan de buitenwereld de meerwaarde van het notariaat duidelijk moeten maken. Dat laatste doen we bijvoorbeeld met die peer reviews. De buitenwereld kijkt daar met bewondering naar. Zo stelt de staatssecretaris ons systeem als voorbeeld aan de advocatuur.’

Wat doe je na je werk?

‘Ik ben actief lid van de Nederlandse Juristen Vereniging (NJV). Afgelopen jaar was ik daar voorzitter van. De contacten met andere juristen vind ik erg inspirerend.’

Als ik niet voor de KNB zou werken, dan was ik ...?

‘Dan zou ik bij een andere beroepsorganisatie werken. Mijn voorzittersrede voor de NJV ging ook over pbo's.’

Waar haal je voldoening uit?

‘I love it when a plan comes together! Als al die tegenstrijdige belangen, meningen en opvattingen ten slotte uitmonden in een mooie regeling, dat motiveert me. Dat geldt ook voor bijvoorbeeld de terugkomdagen met auditoren. De betrokkenheid en het enthousiasme van die mensen vind ik geweldig.’

Grootste professionele uitdaging?

‘Door de invoering van de wet-Hammerstein krijgt het werk van de afdeling extra nadruk. Er moet nieuwe regelgeving komen. De peer reviews moeten echt gaan afwijken van de toezichtonderzoeken die het BFT gaat doen. Daarom richten we ze nu meer inhoudelijk en ondersteunend in. De nieuwe Geschillencommissie Notariaat moet worden opgezet.’

Oordeel over de waarde van het onderpand. Extreem hoge rentevergoeding. Cliënt met professionele adviseurs. Geheimhouding.

Uitspraak: *berisping*

Casus

De notaris heeft op 30 november 2007 een hypotheekakte gepasseerd wegens een geldlening van één miljoen euro door X aan A, met B, C en D als medeschuldenaren. De looptijd is een halfjaar, de rente 20 procent over dat halve jaar. Op 20 mei 2008 worden hoofdsom en rente via de derdenrekening van de notaris afgelost. Het onderpand was landbouwgrond, toebehorend aan A. Op 2 juni 2008 wordt andermaal een gelijksoortige hypotheekakte gepasseerd wegens een geldlening door X aan B, C, D en H als schuldenaren. De geldlening is opnieuw één miljoen euro, de looptijd een halfjaar en de rente is 25 procent over dat halve jaar. Het onderpand, ook nu landbouwgrond, is eigendom van F, die dus de hypotheekgever is. Op 18 juli 2008 wordt het onderpand door F overgedragen aan I, waarbij is bedongen dat de grond niet vrij van hypotheek en beslag wordt geleverd. De verkoopopbrengst wordt door de notaris aan F uitgekeerd. De schuldenaren kunnen niet aan hun verplichtingen voldoen. X is de klager. Hij betwijfelt of het waar is wat de notaris hem heeft gemeld, namelijk dat de afgeloste één miljoen euro en de rente op 20 mei 2008 op zijn derdenrekening stonden. Dit blijkt na onderzoek inderdaad het geval te zijn geweest. X is ook van mening dat de notaris zich ten onrechte heeft onthouden van een onderzoek naar de waarde van het onderpand, maar integendeel misleidende informatie daarover heeft verstrekt. Dit laatste wordt door de notaris tegengesproken. De kamer heeft in haar beslissing overwogen dat het begrijpelijk is dat X naar zekerheid heeft gestreefd, maar dat de notaris er, gezien het extreem hoge rendement op de lening, op mocht vertrouwen dat X zich had gerealiseerd dat aan een geldlening met een extreem

hoge rentevergoeding een dienovereenkomstig risico is verbonden. Verder was gezien de specifieke omstandigheden een terughoudende houding van de notaris op zijn plaats. De kamer verklaart de klacht ongegrond.

Overwegingen

De verplichte notariële tussenkomst bij de vestiging van hypotheekrechten vindt onder meer haar rechtvaardiging in de bescherming van de belangen van een of meer doorgaans niet deskundige partijen die bij de vestiging van dat hypotheekrecht zijn betrokken. Op de notaris rust daarom een zware zorgplicht te bewerkstelligen dat partijen volledig zijn geïnformeerd over de inhoud en gevolgen van de desbetreffende hypotheekakte. In het onderhavige geval heeft de notaris, zonder zelf enig onderzoek te (laten) doen naar de deskundigheid van klager en/of zijn adviseurs, zonder (voldoende) informatie en toelichting aan klager een hypotheekakte gepasseerd met betrekking tot een onderpand waarvan de waarde (veel) lager lag dan het bedrag van de geldlening waarvoor zekerheid werd gegeven. Voor de overige klachtonderdelen verenigt het hof zich met het oordeel van de kamer van toezicht. *Het hof vernietigt de beslissing van de kamer van toezicht en legt de maatregel van berisping op aan de notaris. Gerechtshof Amsterdam 29 mei 2012 (LJN BX9016) (gepubliceerd 3 oktober 2012)*

Opmerking

De beslissing van de kamer van toezicht (LJN YCo580) waarbij de klacht ongegrond werd verklaard, is besproken in het *Notariaat Magazine* van september 2012. Met haar beslissing geeft het hof aan dat de rol van de notaris minder terughoudend is dan de kamer van toezicht aannam in die gepubliceerde beslissing. Inmiddels heeft de kamer van toezicht Almelo in twee andere gelijksoortige tuchtprocedures (LJN YCo825 en YCo826) het oordeel en de strafmaat van het hof gevolgd. (bew. WG)

Toezicht op de Wwft. Mogelijkheid voor BFT om zelfstandig een klacht in te dienen over feiten die door de plaatsvervangend voorzitter van de kamer van toezicht, na onderzoek in opdracht van de plaatsvervangend voorzitter, niet op grond van artikel 96 lid 6 Wna aan de kamer worden voorgelegd.

Uitspraak: *Niet ontvankelijk*

Casus

Het BFT heeft bij een onderzoek geconstateerd dat een notaris contante geldbedragen boven de 15.000 euro in ontvangst heeft genomen. Dit heeft geleid tot een klacht tegen de betreffende notaris. Bij de behandeling van deze klacht heeft het BFT de voorzitter van de kamer van toezicht verzocht een onderzoek in te stellen op grond van artikel 96 lid 2 Wna. De plaatsvervangend voorzitter die met het onderzoek belast was, heeft het feitelijke onderzoek opgedragen aan het BFT. Uit dit onderzoek is gebleken dat een kandidaat-notaris op het kantoor handelingen heeft verricht die naar de mening van het BFT tuchtrechtelijk verwijtbaar zijn. De kamer van toezicht heeft het rapport over de notaris op grond van artikel 98 en 99 Wna aangemerkt als een klacht tegen de kandidaat-notaris. De klacht is in eerste instantie afgewezen als kennelijk ongegrond, maar nadat verzet was aangetekend door het BFT alsnog in behandeling genomen en vervolgens ongegrond verklaard.

Overwegingen

- Voor wat betreft het toezicht op (kandidaat-)notarissen is een rol weggelegd voor (de voorzitter van) de kamer en het BFT;
- het toezicht door (de voorzitter van) de kamer omvat de naleving van de bepalingen van de Wna, de op grond van de Wna uitgevaardigde algemene maatregelen van bestuur en ministeriële regelingen en de verordeningen en andere besluiten van de KNB, meer in het bijzonder die betreffende de goede uitoefening en de eer en het aanzien van het notarisambt; het toezicht door de – voorzitter van de –

kamer omvat derhalve niet de controle op de naleving van (voorheen) de Wet identificatie bij dienstverlening/Wet melding ongebruikelijke transacties, hierna ook WID/Wet MOT, en (thans) de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme, hierna ook de Wwft;

- c. in het kader van het aan de kamer opgedragen toezicht kan de voorzitter op grond van artikel 96 lid 2 Wna een – nader – onderzoek gelasten; de voorzitter is verplicht tot het gelasten van een onderzoek indien het bestuur van de KNB of het bestuur van het BFT daarom verzoekt; gelet op de wettelijke toezichthoudende taak van de kamer, heeft de voorzitter niet de bevoegdheid om op grond van artikel 96 lid 2 Wna een onderzoek te gelasten naar de naleving van de (voorheen) WID/Wet MOT en (thans) de Wwft door een (kandidaat-)notaris;
- d. indien de voorzitter daartoe op grond van het onderzoek aanleiding ziet, kan hij de zaak – in de vorm van een klacht – voorleggen aan de kamer teneinde haar te behandelen overeenkomstig de bepalingen van de Wna; het BFT is in een geval als dit niet zelfstandig bevoegd om een klacht in te dienen;
- e. voor wat betreft de mogelijkheid tot het instellen van hoger beroep tegen de daaropvolgende beslissing van de kamer, wordt het bestuur van het BFT als klager aangemerkt indien de zaak door de voorzitter aan de kamer is voorgelegd na een onderzoek waarom het bestuur van het BFT heeft verzocht;
- f. het BFT vervult zijn rol als toezichthouder in twee hoedanigheden: de hoedanigheid van toezichthouder in de zin van de Wna en de hoedanigheid van toezichthouder in de zin van de (voorheen) WID/Wet MOT en (thans) de Wwft;
- g. het toezicht door het BFT in zijn hoedanigheid van toezichthouder in de zin van de Wna, omvat uitsluitend het door die wet (en de op grond van die wet uitgevaardigde algemene maatregelen van bestuur en ministeriële regelingen) opgedragen – financiële – toezicht; indien het BFT bij de uitoefening van dit toezicht op feiten of

omstandigheden stuit die naar zijn oordeel grond opleveren tot het opleggen van een tuchtmaatregel kan het zijn bevindingen – in de vorm van een klacht – op grond van artikel 112 lid 3 Wna ter kennis van de voorzitter brengen; het BFT is op grond van deze bepalingen niet bevoegd bij een notaris een onderzoek in te stellen naar de naleving door die notaris van de (voorheen) WID/Wet MOT en (thans) de Wwft en aan het BFT komt op grond van dit onderzoek ter zake van eventuele overtredingen van de (voorheen) WID/Wet MOT en (thans) de Wwft geen zelfstandig klachtrecht toe. Naast dit – zelfstandige – financiële toezicht heeft het BFT de taak en de bevoegdheid om de voorzitter van de kamer te verzoeken een onderzoek te gelasten op de voet van artikel 96 lid 2 Wna indien hij daartoe aanleiding ziet;

- h. het toezicht door het BFT in zijn hoedanigheid van toezichthouder in de zin van de (voorheen) WID/Wet MOT en (thans) de Wwft omvat de controle op de naleving van genoemde wet door (kandidaat-)notarissen; handelen in strijd met deze wetgeving kan in voorkomende gevallen gelden als een ‘handelen of nalaten dat een behoorlijk notaris of kandidaat-notaris niet betaamt’ zoals bedoeld in artikel 98 lid 1 Wna opleveren; waar het gaat om dergelijke klachten tegen een (kandidaat-)notaris kunnen deze door het BFT rechtstreeks, dus zonder tussenkomst van de voorzitter, worden voorgelegd aan de kamer op grond van artikel 99 Wna.

In de onderhavige zaak heeft het BFT, op grond van de onderzoeksresultaten van het door hem in het kader van de opdracht van de voorzitter verrichte onderzoek – op grond van artikel 96 Wna – een aantal klachten ten aanzien van de kandidaat-notaris bij de kamer ingediend. Immers, uit het dossier volgt dat het BFT een klacht heeft ingediend tegen de kandidaat-notaris op grond van de artikelen 98 en 99 Wna, kennelijk door overlegging van het rapport aan de voorzitter. Niet is gebleken dat de voorzitter op grond van de resultaten van het

onderzoek aanleiding zag om de zaak met toepassing van artikel 96 lid 6 Wna aan de kamer voor te leggen, zodat het BFT zich hier een bevoegdheid heeft aangemeten die, zoals hiervoor onder d. aangegeven, (uitsluitend) aan de voorzitter toekomt. **Het hof verklaart het BFT niet-ontvankelijk.**

Gerechtshof Amsterdam 12 juni 2012 (LJN BX9014) (gepubliceerd 3 oktober 2012).

Opmerking

De beslissing van het hof heeft het effect dat feitelijk onderzoek naar naleving van de Wwft door notarissen door één van de toezichthouders niet mogelijk is. Wel kan het BFT bij een vastgestelde overtreding van de Wwft door een notaris een klacht indienen bij de tuchtrechter. Het hof laat echter na om aan te geven hoe deze overtreding dan ter kennis had moeten komen van het BFT. Het BFT mag immers volgens het hof geen onderzoek gelasten naar naleving van de Wwft door notarissen en ook de voorzitter van de kamer van toezicht heeft deze bevoegdheid volgens het hof niet. De beslissing is onder meer in lijn met de beslissingen van het hof van 22 maart 2012 (LJN BV9544), 22 november 2012 (LJN BV8632) en 25 oktober 2007 (LJN BB6708).

Het lijkt erop dat naleving van de Wwft door de toezichthouder momenteel dus niet gecontroleerd kan worden. Met invoering van de nieuwe Wet op het notarisambt op 1 januari 2013 wordt de toezichtstaak van het BFT uitgebreid en ontstaat de mogelijkheid voor het BFT om wel onderzoek te doen naar naleving van de Wwft door notarissen. Dit rechtvaardigt de conclusie dat bovenstaande beslissing en andere soortgelijke beslissingen na 1 januari 2013 zeer in betekenis zullen inboeten. (bew. WG)

Op NotarisNet zijn naast bovenstaande uitspraken ook andere tuchtspraken te lezen. Nadere informatie: KNB, Willem Geselschap, telefoon 070 3307133 (w.geselschap@knb.nl)

Recent benoemd tot notaris

Roosendaal (protocol mr. J.A.M.J. Tummers), m.i.v. 1 november 2012 mw. **mr. P.G.M.J. Bongaerts**, kandidaat-notaris (1992);

Meppel (protocol mr. W.P. Swart), m.i.v. 8 november 2012 **mr. J.W. Landman**, notaris te Steenwijkerland;

Oudewater (protocol mw. mr. M.G. Biemans-van Donkelaar), m.i.v. 1 januari 2013 **mr. A.J.W. Kuiper**, notaris te Montfoort.

P.G.M.J. Bongaerts

Toewijzing protocol

De staatssecretaris van Veiligheid en Justitie heeft besloten het protocol en de overige notariële bescheiden van:

- mr. G.J. de Jong, tot 15 april 2012 notaris te Leeuwarden, m.i.v. 1 november toe te wijzen aan **mr. H.Ph. Breuker**, notaris te *Smallingerland*;
- mr. Q.C.M. Paantjens, tot 1 april 2012 notaris te Venray, m.i.v. 1 november toe te wijzen aan **mr. H.J.M.E. Mathijssen**, notaris te *Venray*;
- mw. mr. E.S. Voskamp, tot 15 april 2012 notaris te Rijswijk, m.i.v. 1 november 2012 toe te wijzen aan mw. **mr. drs. A.C.M. van Steenderen**, notaris te *Rijswijk*;
- mr. G.H.H.J. Janssen, tot 15 maart 2012 notaris te Amsterdam, m.i.v. 15 november 2012 toe te wijzen aan **mr. P.H.N. Quist**, notaris te *Amsterdam*;
- mw. mr. S.C.H. van Gasteren, tot 1 december 2011 notaris te 's-Gravenhage, m.i.v. 15 november 2012 toe te

wijzen aan mw. **mr. M.D.M. Adegeest**, notaris te *'s-Gravenhage*;

- mr. E.M.A. van Thiel, tot 1 mei 2012 notaris te Haaksbergen, m.i.v. 15 november 2012 toe te wijzen aan **mr. M. Lenderink**, notaris te *Haaksbergen*.

Overleden

Op negenenzeventigjarige leeftijd op 31 augustus 2012 de heer **J.R.M. Ruijgrok**, oud-notaris te *Bilthoven*.

Op tweeënveertigjarige leeftijd op 2 oktober 2012 de heer **D. Posthumus**, oud-notaris te *Berlikum* (thans Berltsum).

Op drieëntachtigjarige leeftijd op 4 oktober 2012 de heer **J.M.J. Baltussen**, oud-notaris te *Bloemendaal*.

Op vijftigjarige leeftijd op 5 oktober 2012 de heer **mr. G.C. Joosten**, notaris te *Peel en Maas*.

Op vijfenveertigjarige leeftijd op 11 oktober 2012 de heer **J.P. van Lonkhuijzen**, oud-notaris te *Arnhem*.

Niet zomaar notaris worden en blijven...

Vanwege de Wet tot wijziging van de Wet op het notarisambt (de wet-Hammerstein) wordt binnenkort de Commissie toegang notariaat in het leven geroepen. Die commissie gaat oordelen over de persoonlijke geschiktheid van kandidaten voor onder andere de benoeming tot notaris. Voorafgaand aan deze benoeming moeten kandidaten een psychologisch onderzoek ondergaan. Daarnaast kan, als de continuïteit van een notarisambt in gevaar dreigt te komen, de voorzitter van de kamer voor het notariaat een stille bewindvoerder benoemen.

De vraag die gesteld kan worden, is of het nog wel interessant is om notaris te worden. Zoals iedereen bekend is het, naast het commerciële denken, in deze economisch grillige tijd geen pretje om notaris te zijn of te worden, aangezien eenieder moeite heeft om het hoofd boven water te houden. Maar ben je toch zo dapper om je kandidaat te stellen voor het notarisambt, dan weet je dat je niet zomaar notaris wordt... Het volgen van

de beroepsopleiding, het hebben van minimaal zes jaar werkervaring en het schrijven van een bedrijfsplan is blijkbaar niet meer voldoende. Nu word je ook nog eens psychologisch door de malle molen gehaald. Is het noodzakelijk om in een vrijgegeven markt deze zware psychologische eisen te stellen aan een zelfstandig ondernemer? Val je niet sowieso door de mand als je niet goed (lees: commercieel) genoeg bent voor het vak? En als klap op de vuurpijl weet je, als je toch eindelijk notaris bent geworden, dat je dan ook nog eens gecontroleerd en beoordeeld wordt. Want doe je het even niet zo goed als notaris dan kun je, op eigen kosten, een stille bewindvoerder toegewezen krijgen. Is het niet aan de ondernemer zelf om te bepalen of hij hulp nodig heeft? Gaat het niet te ver met de bemoeienis van de kamer binnen het notariaat?

De regering probeert met al haar maatregelen ervoor te zorgen dat de notaris minder werk krijgt, daardoor wordt het niet aantrekkelijker om het vak

van notaris te gaan beoefenen. En ben je dan eindelijk notaris, dan kun je ook nog onder bewind gesteld worden ofwel je bent een ondernemer die niet vrij en met eigen inzicht kan handelen. Blijkbaar moet je van enorme uitdagingen houden om je te begeven in het notariaat. Klaarblijkelijk is het notariaat niet meer het suffige vak van vroeger, maar een vak voor echte durfballen...

Kano

Vier kandidaat-notarissen schrijven bij toerbeurt de Kanocolumn. Elke maand doet een van hen verslag van de belevenissen en ervaringen als kandidaat-notaris. Om vrijuit te kunnen schrijven, ondertekenen ze de column slechts met 'Kano'.

Ruimte

voor de notaris met een solide basis

.....

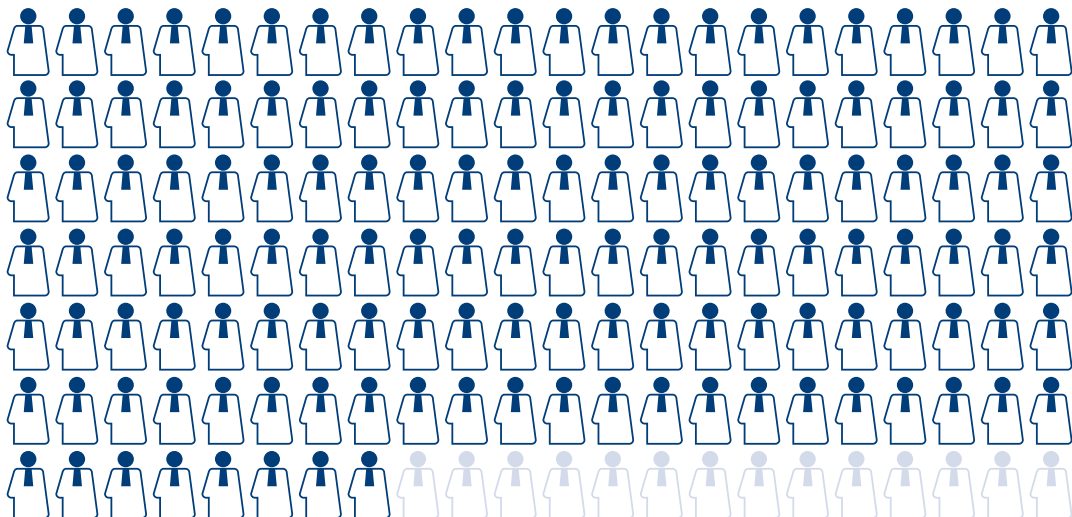
Risico's raken uw ondernemersgeest en uw ambities. Deze risico's kunnen van operationele en financiële aard zijn. Denk aan uw locatie, uw apparatuur of uw cash-flow. En wat als u persoonlijk aansprakelijk wordt gesteld voor een beroepsfout?

Maar ook uw inzetbaarheid is een risico. Want wat als u arbeidsongeschikt raakt? En hoe zit het met uw pensioen? Belangrijke zaken waar u op een kostenefficiënte maar verstandige wijze mee om moet gaan.

Aon Professional Services adviseert u bij het inzichtelijk en beheersbaar maken van uw risico's. Wij kennen de notarispraktijk al 70 jaar en zijn verzekeringsspecialist voor de notariële sector. Wij bieden u een optimale totaaloplossing. Met diverse verzekeringen, producten en diensten toegespitst op uw branche. Zo krijgt u de ruimte om te ondernemen met een solide basis.

Meer weten?

Kijk voor meer informatie op www.professionalservices.nl. Voor persoonlijk advies, neem contact op met Aon Professional Services, tel. **020 430 52 71**.

25

Meer dan 25 procent van de top 50 advocatuur is relatie

De meest uitgebreide basisdekking beroepsaansprakelijkheid

100%

100% uitloop, 100% inloopdekking

1.000

Meer dan 1.000 M-AOVs in 5 jaar tijd

30

30 tot 70 procent korting over de looptijd (afhankelijk van uw aanvangsleeftijd) op uw AOV

€	€	€	€
€	€	€	€
€	€	€	€
€	€	€	€
€	€	€	€

80.000

De gemiddeld behaalde besparing voor een AOV is 80.000 euro over de looptijd

1

onze overlijdensrisicoverzekering is op basis van éénjarige risicopremies. zo wordt u niet geconfronteerd met een hoog gelijkblijvend premietarief

Feiten & cijfers spreken voor zich

Toen M-verzekeringen vijf jaar geleden werd gelanceerd, leken de offertes voor velen van u te mooi om waar te zijn. Inmiddels is wel duidelijk dat M-verzekeringen niet alleen een scherpe premie biedt, maar dat haar producten ontwikkeld zijn met kwaliteit als uitgangspunt. De goede kennis van de markt en een krachtige inkoop resulteren in onze scherpe premies.

De ruime ervaring en professionaliteit heeft voor veel collega's van u de doorslag gegeven om hun financiële belangen aan ons toe te vertrouwen. Dit specialisme en kennis van uw beroepsgroep loont dus voor u en voor ons. Graag maken wij ook voor u een persoonlijke vergelijking gebaseerd op cijfers en feiten.

M-VERZEKERINGEN

EXCLUSIEF VOOR ADVOCATEN, NOTARISSSEN EN GERECHTSDEURWAARDERS